

Europska
komisija

Sveobuhvatni gospodarski i trgovinski sporazum između EU-a i Kanade (CETA)

Smjernice o pravilima o podrijetlu

Ni Europska komisija ni osobe koje djeluju u njezino ime ne odgovaraju za uporabu podataka iz ove publikacije.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2020.

© Europska unija, 2020.

Ponovna je uporaba dopuštena uz uvjet navođenja izvora.

Politiku ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređuje Odluka 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.).

Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili druge građe koja nije zaštićena autorskim pravom EU-a dopuštenje treba zatražiti izravno od vlasnika prava.

Print	ISBN 978-92-76-22613-0	doi:10.2781/829381	NG-01-20-563-HR-C
PDF	ISBN 978-92-76-22569-0	doi:10.2781/421559	NG-01-20-563-HR-N

Fotografije:

Prvi redak naslovnice: © Getty Images/iStockphoto/shaunl

Drugi redak naslovnice: © Getty Images/iStockphoto/zhudifeng, © Getty Images/iStockphoto/Fredex8 © Getty Images/iStockphoto/
Lorraine Boogich

SADRŽAJ

Opće ograničenje zaštite	2
Postupak izrade	2
Akronimi.....	2
1. Posebna pravila o podrijetlu za određene proizvode	3
2. Dopuštena odstupanja	11
3. Nedostatna prerada	17
4. Kumulacija	23
4.a Puna kumulacija – izjava dobavljača	26
5. Računovodstveno odvajanje	27
6. Setovi.....	29
7. Izravni prijevoz	33
8. Izjava o podrijetlu.....	35
8.a „Broj carinskog ovlaštenja” izvoznika – ograničenje vrijednosti	35
8.b Više pošiljaka istovjetnih proizvoda s podrijetlom	36
8.c Zemlja podrijetla	36
8.d Oslobođanje od potpisa.....	37
8.e Valjanost registracije uvoznika u EU-u.....	38
8.f Zamjena izjava o podrijetlu	39
8.g Izuzeća od izjava o podrijetlu	40
8.h Kvote za proizvode s podrijetlom.....	41
9. Prethodna mišljenja – obvezujuće informacije o podrijetlu (OIP)	43
10. Prijelazne mjere	45
11. Provjera	47

Opće ograničenje zaštite

Svrha ovih smjernica jest pružiti objašnjenja i primjere. Carinski propisi imaju prednost pred sadržajem ovih dokumenata i uvijek bi ih trebalo provjeriti. Izvorni tekstovi pravnih akata EU-a objavljeni su u *Službenom listu Europske unije*. Možda postoje i nacionalne upute.

Postupak izrade

Ove je smjernice izradila projektna skupina za carine „Smjernice za pravila o podrijetlu u CETA-i“ (CPG 128) u okviru programa Carina 2020. Podržao ih je Odjel za podrijetlo u okviru carinske stručne skupine (CEG-ORI).

Akronimi

Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e: Protokol o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom u okviru CETA-e

CZU: Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013.

Delegirani akt CZU-a: Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446

Provedbeni akt CZU-a: Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447

POSEBNA PRAVILA O PODRIJETLU ZA ODREĐENE PROIZVODE

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

- (i) članak 5.;
- (ii) Prilog 5.

(b) Pravna osnova EU-a

Ne postoji propis o tome.

Uvod

Proizvod je proizvod s podrijetlom ako je u cijelosti proizveden u smislu članka 4., ako je proizveden isključivo od materijala s podrijetlom ili ako je prošao dostatnu preradu upotrebom materijala bez podrijetla u smislu članka 5.

Ako prerada nadilazi „nedostatnu“ (u skladu s člankom 7.), proizvod je dostatno prerađen (u skladu s člankom 5.) kada su ispunjeni uvjeti iz Priloga 5. Ti uvjeti i pravila nazivaju se pravilima za određene proizvode (PSR) ili pravilima s popisa.

U pravilima s popisa utvrđuje se vrsta obrade ili prerade koju je potrebno obaviti na materijalima bez podrijetla kako bi proizvod mogao dobiti status proizvoda s podrijetlom. Pravila koja se najčešće koriste i koja su najpoznatija uključuju promjenu u razvrstavanju u carinsku tarifu, npr. promjena tarifnog broja (CTH), promjena tarifnog podbroja (CTSH) itd., dodanu vrijednost materijala bez podrijetla ili posebnu preradu koja se mora obaviti. U CETA-i se nazivi i opisi pravila s popisa razlikuju od onih iz drugih sporazuma EU-a o slobodnoj trgovini.

U ovom se dokumentu daju smjernice o načinu tumačenja pravila s popisa iz CETA-e navođenjem sljedećih informacija:

1. pravila s popisa iz CETA-e;
2. kratkog objašnjenja pravila s popisa s primjerom proizvoda iz CETA-e razvrstanog prema Harmoniziranom sustavu (HS) na koji se pravilo primjenjuje;
3. usporedbe s istom vrstom pravila iz drugih sporazuma o slobodnoj trgovini, npr. iz Konvencije PEM.

U uvodnim napomenama uz Prilog 5. navedene su definicije i opisi.

U točki 8. podtočkama od (a) do (j) navedene su različite vrste pravila s popisa i određena pojašnjenja koja su detaljnije objašnjena u nastavku.

Pravila za određene proizvode, kako su opisana u točki 8. podtočkama od (a) do (j) Priloga 5.

Točka 8. podtočka (a)

1. Vrsta pravila za određene proizvode

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (a) *promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, tarifnog broja ili podbroja ili promjena proizvoda x⁽¹⁾ iz bilo kojeg drugog poglavlja, tarifnog broja ili podbroja, u proizvodnji proizvoda može se upotrebljavati samo materijal bez podrijetla razvrstan u poglavlje, tarifni broj ili podbroj u koje nije razvrstan proizvod.*

⁽¹⁾ *U ovim napomenama proizvod x ili tarifna odredba x označavaju poseban proizvod ili tarifnu odredbu, a x % označava poseban postotak.*

2. Objašnjenje pravila

To znači da materijal bez podrijetla koji se koristi može biti iz bilo kojeg poglavlja, tarifnog broja ili podbroja osim onog u koji je razvrstan gotovi proizvod.

U ovom pravilu proizvod x znači specifični gotovi proizvod. Drugim riječima, gotovi proizvod x proizvodi se iz materijala bez podrijetla koji su razvrstani u bilo koje drugo poglavlje, tarifni broj ili podbroj u odnosu na proizvod x.

Na primjer, na tarifni broj HS-a 22.03 (Pivo dobiveno od slada) primjenjuje se pravilo:

Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Pravilo za primjer tarifnog broja HS-a 22.03 ispunjeno je ako materijali bez podrijetla koji se upotrebljavaju nisu razvrstani pod tarifni broj HS-a 22.03.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

U drugim sporazumima o slobodnoj trgovini (npr. Konvencija PEM) ova vrsta pravila za određeni proizvod izražena je na sljedeći način:

Proizvodnja od materijala [bez podrijetla] iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda.

Na primjer, pravilo za tarifni broj HS-a 80.02 (Otpaci i lomljevine, od kositra).

Točka 8. podtočka (b)

1. Vrsta pravila za određene proizvode

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (b) *promjena unutar tarifnog broja ili podbroja ili unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva ili podbrojeva, materijal bez podrijetla razvrstan pod tarifni broj ili podbroj može se upotrebljavati u proizvodnji proizvoda kao i materijal bez podrijetla razvrstan u poglavlje, tarifni broj ili podbroj koji nije onaj u koji je razvrstan proizvod.*

2. Objašnjenje pravila

Materijal bez podrijetla koji se koristi može biti iz bilo kojeg tarifnog broja i nije potrebna promjena tarifnog broja ili podbroja. To znači da prerada treba samo nadići nedostatnu.

Na primjer, na tarifni broj HS-a 96.14 (Lule za pušenje (uključujući glave lula) i usnici za cigare ili cigarete, te njihovi dijelovi) primjenjuje se pravilo:

Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Usnik za cigare proizvodi se od različitih dijelova bez podrijetla i isto je razvrstan pod tarifni broj HS-a 9614. Prošao je preradu koja nadilazi nedostatnu. Usnik za cigare stoga je proizvod s podrijetlom u skladu s pravilima o podrijetlu.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

U drugim sporazumima o slobodnoj trgovini (npr. Konvencija PEM) ova vrsta pravila za određeni proizvod izražena je na sljedeći način:

Proizvodnja od materijala [bez podrijetla] iz bilo kojeg tarifnog broja.

Na primjer, pravilo za tarifni broj HS-a 09.02 (Čaj, neovisno je li aromatiziran ili ne).

Točka 8. podtočka (c)

1. Vrsta pravila za određene proizvode

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (c) *promjena iz bilo kojeg tarifnog broja ili podbroja izvan skupine, u proizvodnji proizvoda može se upotrebljavati samo materijal bez podrijetla razvrstan izvan skupine tarifnih brojeva ili podbrojeva.*

2. Objašnjenje pravila

To znači da se u proizvodnji proizvoda mogu koristiti samo materijali bez podrijetla razvrstani izvan određene skupine materijala (tarifnih brojeva ili podbrojeva).

Na primjer, na tarifni broj HS-a 41.07 (Kože dalje obrađene nakon štavljenja ili *crust*-obrade, uključujući pergamentno dorađene kože, od životinja vrste goveda (uključujući od bivola) ili od kopitara, bez dlake, neovisno jesu li cijepane ili ne, osim kože iz tarifnog broja 4114) primjenjuje se pravilo:

Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih podbrojeva 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 ili 4106.92.

Komad bivolje kože proizvodi se od materijala bez podrijetla razvrstanog pod tarifni podbroj HS-a 4104.11 (*wetblue* bivolja koža). To je bivolja koža s podrijetlom jer u proizvodnji tog gotovog proizvoda nije upotrijebljen nijedan materijal razvrstan pod tih šest isključenih tarifnih podbrojeva.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

U drugim sporazumima o slobodnoj trgovini (npr. Konvencija PEM) ova vrsta pravila za određeni proizvod izražena je na sljedeći način:

Proizvodnja od materijala [bez podrijetla] iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva od [...] do [...].

Na primjer, pravilo za tarifni broj HS-a 49.09 (Tiskane razglednice).

Točka 8. podtočka (d)

1. Vrsta pravila za određene proizvode

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (d) *da je proizvod u cijelosti dobiven, proizvod mora biti u cijelosti dobiven u smislu članka 4. (Proizvodi dobiveni u cijelosti). Ako se pošiljka sastoji od niza jednakih proizvoda razvrstanih pod tarifnu odredbu x, svaki proizvod razmatra se zasebno.*

2. Objašnjenje pravila

To znači da su proizvodi s podrijetlom samo oni koji su u cijelosti dobiveni.

Na primjer, na poglavlje 10. HS-a (Žitarice) primjenjuje se pravilo:

Sve žitarice iz poglavlja 10. dobivene su u cijelosti.

Pšenica se žanje u EU-u i ispunjava uvjet iz članka 4. (u cijelosti dobivena). To je proizvod s podrijetlom. Nije moguća upotreba odstupanja.

U slučajevima u kojima pošiljka sadržava jednake proizvode razvrstane pod istu tarifu (tarifna odredba x), svaki proizvod razmatra se zasebno.

Na primjer, na tarifni broj HS-a 01.01 (Živi konji, magarci, mazge i mule) primjenjuje se pravilo:

Sve životinje iz poglavlja 1. dobivene su u cijelosti.

Sa svakim se konjem mora postupati pojedinačno neovisno o tome je li dobiven u cijelosti ili ne. To znači da, čak i ako je riječ o istoj vrsti konja, istog izgleda, težine, razvrstanom u istu carinsku tarifu i iste cijene, i dalje će za svakog konja trebati utvrditi je li „u cijelosti dobiven“ u stranci u smislu članka 4.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

U drugim sporazumima o slobodnoj trgovini (npr. Konvencija PEM) ova vrsta pravila za određeni proizvod izražena je na sljedeći način:

Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja [] cjelovito dobiveni.

Na primjer, pravilo za poglavlje 3. HS-a (Ribe i rakovi, mekušci i ostali vodeni beskralježnjaci).

Točka 8. podtočka (e)

1. Vrsta pravila za određene proizvode

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (e) *proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifne odredbe x dobiveni u cijelosti, svi materijali tarifne odredbe x koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda moraju biti u cijelosti dobiveni u smislu članka 4. (Proizvodi dobiveni u cijelosti).*

2. Objašnjenje pravila

To znači da se iz navedenog tarifnog broja X mogu upotrijebiti samo materijali dobiveni u cijelosti, a materijali dobiveni u cijelosti materijali su koji ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 4.

Na primjer, na tarifne brojeve HS-a od 11.01 do 11.09 (Proizvodi mlinске industrije; slad; škrob; inulin; pšenični gluten) primjenjuje se pravilo:

Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnog broja 07.01, podbroja 0710.10, poglavlja 10. ili 11. ili tarifnog broja 23.02 ili 23.03 dobiveni u cijelosti.

Krumpirov škrob iz tarifnog podbroja HS-a 1108.13 proizvodi se od krumpira dobivenih u cijelosti iz tarifnog broja HS-a 07.01. To je gotovi proizvod s podrijetlom jer je u proizvodnji tog gotovog proizvoda upotrijebljen samo materijal dobiven u cijelosti iz tih navedenih poglavlja, tarifnih brojeva ili podbrojeva.

Međutim, može se upotrijebiti pravilo o dopuštenom odstupanju iz članka 6.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

U drugim sporazumima o slobodnoj trgovini (npr. Konvencija PEM) ova vrsta pravila za određeni proizvod izražena je na sljedeći način:

Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja [] cjelovito dobiveni.

Na primjer, pravilo za poglavlje 11. HS-a (Proizvodi mlinske industrije; slad; škrob; inulin; pšenični gluten).

Točka 8. podtočka (f)

1. Vrsta pravila za određene proizvode

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (f) *promjena iz tarifne odredbe x, bez obzira na to postoji li promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, tarifnog broja ili podbroja, vrijednost bilo kojeg materijala bez podrijetla kojim se zadovoljava promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu navedena u frazi koja započinje riječima „neovisno o“ ne uzima se u obzir kod izračuna vrijednosti materijala bez podrijetla. Ako se na tarifni broj, podbroj ili skupinu tarifnih brojeva ili podbrojeva primjenjuju dva ili više posebnih pravila o podrijetlu za određeni proizvod, promjena unutar razvrstavanja u carinsku tarifu navedena u ovoj frazi temelji se na promjeni navedenoj u prvom pravilu o podrijetlu.*

2. Objašnjenje pravila

To znači da, ako su za određeni proizvod navedena dva pravila za određene proizvode, pri čemu je prvo pravilo promjena tarifne odredbe, to prvo pravilo omogućuje upotrebu materijala bez podrijetla iz tarifnog broja koji nije tarifni broj proizvoda. Alternativno pravilo jest pravilo o dodanoj vrijednosti i promjena tarifne odredbe. To omogućuje upotrebu materijala bez podrijetla iz iste tarifne odredbe sve do navedene vrijednosti. Mogli bi se upotrijebiti i materijali bez podrijetla iz bilo koje druge tarifne odredbe bez ikakvog ograničenja vrijednosti.

Na primjer, za proizvod iz tarifnog broja HS-a 38.12 (Pripremljeni ubrzivači vulkanizacije; složeni plastifikatori za gumu ili plastične mase, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu; antioksidacijski pripravci i ostali složeni stabilizatori za gumu ili plastične mase) moguća su dva pravila za određene proizvode:

*Promjena iz **bilo kojeg drugog tarifnog broja**; ili*

*Promjena **unutar ovog tarifnog broja**, neovisno o promjeni iz **bilo kojeg drugog tarifnog broja**, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.*

Ako su svi materijali bez podrijetla koji se upotrebljavaju iz tarifnog broja koji se razlikuje od tarifnog broja gotovog proizvoda, prvo pravilo za određene proizvode dostatno je za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom.

Međutim, ako se upotrebljavaju materijali bez podrijetla iz istog tarifnog broja, prvo pravilo za određene proizvode nije primjenjivo i može se upotrijebiti drugo pravilo. U tom se slučaju materijali bez podrijetla iz tarifnog broja 38.12 mogu upotrijebiti do ograničenja vrijednosti od 20 % cijene gotovog proizvoda fco tvornica, dok se materijali bez podrijetla iz bilo kojeg drugog tarifnog broja mogu upotrijebiti bez ograničenja.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

U drugim sporazumima o slobodnoj trgovini (npr. Konvencija PEM) ova vrsta pravila za određeni proizvod izražena je na sljedeći način:

Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim materijali iz istog tarifnog broja mogu se upotrijebiti uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne premašuje / % cijene proizvoda fco tvornica.

Na primjer, prvo pravilo za tarifni broj HS-a 38.24 (npr. mješavina soli s različitim anionima).

Točka 8. podtočka (g)**1. Vrsta pravila za određene proizvode**

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (g) *da vrijednost materijala bez podrijetla tarifne odredbe x ne prekoračuje x % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica, pri izračunu vrijednosti materijala bez podrijetla uzima se u obzir samo vrijednost materijala bez podrijetla navedena u ovom pravilu o podrijetlu. Postotak za najveću vrijednost materijala bez podrijetla utvrđen u ovom pravilu o podrijetlu ne smije se prekoračiti uporabom članka 6. (Dopušteno odstupanje).*

2. Objašnjenje pravila

To znači da samo vrijednost upotrijebljenog materijala bez podrijetla navedene tarifne odredbe ne smije prekoračiti postotak cijene proizvoda fco tvornica (ili transakcijsku vrijednost proizvoda), kako je utvrđeno u pravilu za određeni proizvod. Upotreba materijala bez podrijetla drugih tarifnih odredbi nije ograničena ovim pravilom.

Nadalje, nije dopuštena primjena odstupanja iz članka 6. kako bi se postigao postotak utvrđen u pravilu.

Na primjer, tarifni broj HS-a 38.20 (Pripravci protiv smrzavanja i pripremljene tekućine za odleđivanje):

Promjena iz tarifnog podbroja 2905.31 ili 2905.49, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog podbroja 2905.31 ili 2905.49 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Da bi se proizveli „pripravci protiv smrzavanja i pripremljene tekućine za odleđivanje“ s podrijetlom s cijenom fco tvornica od 20,00 EUR, prerada mora nadići postupke iz članka 7. i dopuštena je upotreba materijala bez podrijetla tarifnog podbroja 2905.31 ili 2905.49 do ukupne vrijednosti od 10,00 EUR. Upotreba materijala bez podrijetla iz drugih tarifnih podbrojeva dopuštena je neovisno o njihovoj vrijednosti.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

Primjer ovog pravila u drugom sporazumu o slobodnoj trgovini može se pronaći u Konvenciji PEM, u kojoj ista vrsta pravila s popisa, na primjer za grafit u obliku paste iz tarifnog broja HS-a 38.01, glasi:

ex 3801:

Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala [bez podrijetla] iz tarifnog broja 3403 ne smije premašiti 20 % cijene proizvoda fco tvornica.

Točka 8. podtočka (h)**1. Vrsta pravila za određene proizvode**

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (h) *da vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istu tarifnu odredbu kao i konačni proizvod ne prekoračuje x % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica, u proizvodnji proizvoda može se upotrebljavati materijal bez podrijetla razvrstan pod tarifnu odredbu u koju nije razvrstan proizvod. Pri izračunu vrijednosti materijala bez podrijetla uzima se u obzir samo vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod istu tarifnu odredbu kao i konačni proizvod. Postotak za najveću vrijednost materijala bez podrijetla utvrđen u ovom pravilu o podrijetlu ne smije se prekoračiti uporabom članka 6. (Dopušteno odstupanje).*

2. Objašnjenje pravila

To znači da vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod istu tarifnu odredbu kao i konačni proizvod ne smije prekoračiti određeni postotak izračunan upućivanjem na transakcijsku vrijednost ili cijenu konačnog proizvoda fco tvornica. Materijali bez podrijetla razvrstani pod tarifnu odredbu u koju nije razvrstan konačni proizvod ne uzimaju se u obzir pri izračunu vrijednosti materijala bez podrijetla. Ako se u pravilu s popisa već dopušta upotreba materijala bez podrijetla, dopušteno odstupanje ne može se upotrijebiti kako bi se prekoračio iznos postotka utvrđen u pravilima s popisa.

Na primjer, na tarifni broj HS-a 73.21 (Peći od željeza) primjenjuje se pravilo:

Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Dijelovi peći bez podrijetla iz istog tarifnog broja kao i peć mogu se koristiti do granice od 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene peći fco tvornica, a dijelovi ili materijali bez podrijetla iz drugih tarifnih brojeva mogu se upotrebljavati bez ograničenja.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

Slična vrsta pravila s popisa može se pronaći u Konvenciji PEM.

Na primjer, za tarifni broj HS-a 73.15 (Lanci protiv klizanja) pravilo s popisa glasi:

Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala [bez podrijetla] iz tarifnog broja 73.15 ne smije premašiti 50 % cijene proizvoda fco tvornica.

Točka 8. podtočka (i)

1. Vrsta pravila za određene proizvode

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (i) *da vrijednost svih materijala bez podrijetla ne prekoračuje x % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica, pri izračunu vrijednosti materijala bez podrijetla uzima se u obzir vrijednost svih materijala bez podrijetla. Postotak za najveću vrijednost materijala bez podrijetla utvrđen u ovom pravilu o podrijetlu ne smije se prekoračiti uporabom članka 6. (Dopušteno odstupanje).*

2. Objašnjenje pravila

To znači da vrijednost svih materijala bez podrijetla upotrijebljenih u preradi mora biti jednaka ili manja od određenog postotka izračunanog upućivanjem na transakcijsku vrijednost ili cijenu konačnog proizvoda fco tvornica. Razvrstavanje materijala u carinsku tarifu ne uzima se u obzir, za razliku od pravila iz točke 8. podtočaka (g) i (h).

Na primjer, na tarifni broj HS-a 87.01 (Vučna vozila) primjenjuje se pravilo:

Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 45 % cijene proizvoda fco tvornica ili transakcijske vrijednosti proizvoda.

To znači da vrijednost svih materijala bez podrijetla, neovisno o tarifnoj odredbi, upotrijebljenih za proizvodnju vučnog vozila ne može prekoračiti 45 % transakcijske vrijednosti ili cijene vučnog vozila fco tvornica.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

Primjer ovog pravila u drugom sporazumu o slobodnoj trgovini može se pronaći u Konvenciji PEM, u kojoj je ista vrsta pravila s popisa prisutna, na primjer, u pravilu s popisa za tarifni broj HS-a 71.16 – Proizvodi od prirodnih ili kultiviranih bisera, dragulja ili poludragulja (prirodnih, sintetičkih ili rekonstituiranih):

Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne smije premašiti 50 % cijene proizvoda fco tvornica.

Točka 8. podtočka (j)

1. Vrsta pravila za određene proizvode

Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

- (j) *da neto težina materijala bez podrijetla tarifne odredbe x koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje x % neto težine proizvoda, navedeni materijali bez podrijetla mogu se upotrebljavati u proizvodnji proizvoda ako to ne prekoračuje određeni postotak neto težine proizvoda u skladu s definicijom „neto težine proizvoda“ u članku 1. Postotak za najveću vrijednost materijala bez podrijetla utvrđen u ovom pravilu o podrijetlu ne smije se prekoračiti uporabom članka 6. (Dopušteno odstupanje).*

2. Objašnjenje pravila

To znači da neto težina utvrđenog materijala bez podrijetla koji se upotrebljava u preradi proizvoda ne smije prekoračiti utvrđeni postotak neto težine proizvoda. Neto težina proizvoda znači težina proizvoda bez težine pakiranja. Nadalje, ako proizvodnja uključuje postupak grijanja ili sušenja, neto težina proizvoda može biti neto težina svih materijala koji se upotrebljavaju u njegovoj proizvodnji, osim vode pod tarifnim brojem HS-a 22.01, koja se dodaje tijekom proizvodnje proizvoda.

Na primjer, tarifni broj HS-a 2009.81 (Sok od brusnica):

Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda.

To znači da u proizvodnji soka od brusnica težina šećera koji se dodaje ne smije prekoračiti 40 % težine soka od brusnica. Za izračun težine šećera trebalo bi primijeniti članak 16. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e.

3. Usporedba pravila u drugim sporazumima o slobodnoj trgovini

U pravilima Općeg sustava povlastica ista vrsta pravila s popisa opisana je na sljedeći način:

ex Poglavlje 20.

Proizvodi od povrća, voća, orašastih plodova ili drugih dijelova biljaka osim za:

Proizvodnja od materijala [bez podrijetla] iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne premašuje 40 % težine konačnog proizvoda.

DOPUŠTENA ODSTUPANJA

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

- (i) članak 6.;
- (ii) Prilog 1.

(b) Pravna osnova EU-a

Ne postoji propis o tome.

U EU-u

Uvod

Odredbe o pravilima o dopuštenim odstupanjima omogućuju odstupanje od uvjeta dostatne prerade utvrđenih u pravilima s popisa (Prilog 5. Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e – Posebna pravila o podrijetlu za određene proizvode). To znači da pravila o dopuštenim odstupanjima omogućuju određenu razinu fleksibilnosti jer dopuštaju uključivanje određenog postotka (male količine) materijala bez podrijetla u proizvodni postupak, a da to ne utječe na podrijetlo gotovog proizvoda.

U CETA-i postoje i opće pravilo o dopuštenim odstupanjima (članak 6.) i posebna pravila o dopuštenim odstupanjima za tekstilne proizvode i odjeću (Prilog 1.).

Opće pravilo o dopuštenim odstupanjima

Općim pravilom o dopuštenim odstupanjima proizvođačima se dopušta da upotrijebe materijale bez podrijetla (čija bi upotreba značila da pravilo o podrijetlu nije ispunjeno) ako ukupna vrijednost ne prekoračuje 10 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Primjer

Proizvod: kakao maslac iz tarifnog broja HS-a 18.04.

Pravilo: promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Prema pravilu, materijali bez podrijetla razvrstani u tarifni broj HS-a 18.04 (npr. kakao mast ili ulje) ne mogu se upotrebljavati u proizvodnji proizvoda s podrijetlom, ali gotovi proizvod mogao bi dobiti status proizvoda s podrijetlom ako vrijednost upotrijebljenog materijala bez podrijetla iz tarifnog broja HS-a 18.04 ne prekoračuje 10 % transakcijske vrijednosti ili cijene gotovog proizvoda fco tvornica.

Ako se u pravilu za određene proizvode već dopušta upotreba materijala bez podrijetla, dopušteno odstupanje ne može se upotrijebiti kako bi se prekoračio iznos postotka utvrđen u pravilima s popisa. To znači da, ako su u pravilima

s popisa navedeni postotci za najveću vrijednost ili težinu materijala bez podrijetla, ta najveća vrijednost iz pravila s popisa ne može se prekoračiti primjenom tog dopuštenog odstupanja. Najveći udio materijala bez podrijetla uvijek je onaj dopušten pravilima s popisa. To znači da je pravilo o dopuštenom odstupanju od 10 % primjenjivo s pravilima koja se temelje na razvrstavanju i nije primjenjivo u slučajevima kada se pravilo temelji na ograničenjima postotka izraženima samo u vrijednosti/težini.

Primjer

Proizvod: osobni automobili iz tarifnog broja HS-a 87.03.

Pravilo: proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Praćenjem koncepta pravila o dopuštenim odstupanjima u proizvodnom postupku gotovog proizvoda utvrđeni prag od 50 % ne bi se mogao povećati dodavanjem +10 %.

U slučaju kada je pravilom o podrijetlu utvrđeno da materijali koji se upotrebljavaju u proizvodnji moraju biti dobiveni u cijelosti, dopušteno odstupanje primjenjuje se na zbroj tih materijala. Međutim, dopušteno odstupanje ne primjenjuje se na proizvode dobivene u cijelosti u smislu članka 4. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e ako ti u cijelosti dobiveni proizvodi nisu materijal koji se koristi za daljnju preradu.

Primjer – materijali dobiveni u cijelosti

Proizvod: : jogurt (koji ne sadrži dodani šećer ili druga sladila) iz tarifnog broja HS-a 04.03 dobiven iz mlijeka dobivenog u cijelosti i mlijeka bez podrijetla.

Pravilo: promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, osim iz mliječnih pripravaka iz tarifnog podbroja 1901.90 koji sadržavaju više od 10 % suhe težine krutih mliječnih proizvoda, pod sljedećim uvjetima:

- (a) svi su upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti i
- (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.

Gotovi proizvod mogao bi dobiti status proizvoda s podrijetlom ako vrijednost upotrijebljenog mlijeka bez podrijetla i drugih materijala iz poglavlja 4. ne prekoračuje 10 % transakcijske vrijednosti ili cijene gotovog proizvoda fco tvornica.

Primjer – proizvodi dobiveni u cijelosti

Proizvod: zrna pšenice iz tarifnog broja HS-a 10.01, pri čemu je dio požet u EU-u, a drugi je dio (do 10 %) nepoznatog podrijetla.

Pravilo: sve žitarice iz poglavlja 10. dobivene su u cijelosti.

Gotovi proizvod nije mogao dobiti status proizvoda s podrijetlom jer pravilo o dopuštenom odstupanju nije primjenjivo na proizvode dobivene u cijelosti.

Posebna dopuštena odstupanja za tekstilne proizvode i odjeću

Opće pravilo o dopuštenim odstupanjima ne primjenjuje se na tekstilne proizvode iz poglavlja od 50. do 63. To znači da su pravila o dopuštenim odstupanjima koja se primjenjuju na odjeću različita od općeg pravila o odstupanjima. Posebna pravila o odstupanjima za tekstilne proizvode nalaze se u Prilogu I. Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e.

Napomena 2. – materijali bez podrijetla izvan poglavlja od 50. do 63.

U skladu s napomenom 2. iz Priloga I., materijali bez podrijetla koji nisu razvrstani u poglavljima od 50. do 63. mogu se slobodno upotrijebiti u proizvodnji tekstilnih proizvoda iz poglavlja od 50. do 63., sadržavali oni tekstil ili ne. Na primjer, metalni ili plastični elementi, kao što je dugmad, mogu se slobodno upotrebljavati jer dugmad nije razvrstana

u poglavljima od 50. do 63. Iz istog se razloga mogu slobodno upotrebljavati i patentni zatvarači, iako oni obično sadržavaju tekstile.

Napomena 3. – dopušteno odstupanje u pogledu težine (10 %) za miješane proizvode u kojima se upotrebljavaju dva osnovna tekstilna materijala ili više njih

U skladu s napomenom 3. iz Priloga I., osnovni tekstilni materijali bez podrijetla, čija upotreba nije dopuštena u proizvodnom postupku gotovog proizvoda, ipak se mogu upotrijebiti ako njihova ukupna neto težina čini 10 % ili manje neto težine proizvoda. Ta vrsta dopuštenog odstupanja uvjetovana je i dopuštena je samo za miješane proizvode koji su proizvedeni upotrebom dvaju ili više osnovnih tekstilnih materijala. Osnovni tekstilni materijali navedeni su u tablici 1. Priloga I. Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e.

Primjer

Proizvod: tkanina iz tarifnog broja HS-a 51.11 izrađena od vunene pređe s podrijetlom i bez podrijetla iz tarifnog broja HS-a 51.06 i svilene pređe iz tarifnog broja HS-a 50.04 miješana je tkanina.

Pravilo: predenje prirodnih vlakana koje prati tkanje.

Gotovi proizvod mogao bi dobiti status proizvoda s podrijetlom ako vunena pređa bez podrijetla ili svilena pređa bez podrijetla ili njihova mješavina ne prekoračuje 10 % neto težine tkanine.

Primjer

Proizvod: pređa iz tarifnog broja HS-a 52.05 koja je izrađena od pamučnih vlakana iz tarifnog broja HS-a 52.03 i sintetičkih rezanih vlakana iz tarifnog broja HS-a 55.06 miješana je pređa.

Pravilo: predenje prirodnih vlakana ili ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati predenje.

Gotovi proizvod mogao bi dobiti status proizvoda s podrijetlom ako ukupna težina sintetičkih rezanih vlakana bez podrijetla ne prekoračuje 10 % težine pređe.

Napomene 4. i 5. – prošireno dopušteno odstupanje u pogledu težine (20 % ili 30 %) za određene osnovne tekstilne materijale koji se upotrebljavaju za miješane proizvode

Međutim, u dva posebna slučaja (napomene 4. i 5. iz Priloga I.), točnije:

- za tekstilne proizvode i odjeću koji se proizvode upotrebom jednog ili više osnovnih tekstilnih materijala i pređe bez podrijetla izrađene od segmenata poliuretana s fleksibilnim segmentima od polietera,
- za tekstilne proizvode i odjeću koji se proizvode upotrebom jednog ili više osnovnih tekstilnih materijala i trake bez podrijetla koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, spojene u sendvič s pomoću prozirnog ili bojenog ljepila između dvaju slojeva plastične folije,

dopuštena su viša odstupanja – 20 % težine u prvom slučaju i 30 % u drugom.

Primjer

Proizvod: tkanina iz tarifnog broja HS-a 52.11, koja se proizvodi od pamučne pređe s podrijetlom i pređe od sintetičkih vlakana velike čvrstoće bez podrijetla iz tarifnog broja HS-a 54.02 izrađene od segmenata poliuretana s fleksibilnim segmentima od polietera (u proizvodnom postupku nisu primijenjeni postupci bojenja, prevlačenja ili tiska).

Pravilo: pređenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje.

Gotovi proizvod mogao bi dobiti status proizvoda s podrijetlom ako težina pređe od sintetičkih vlakana velike čvrstoće bez podrijetla ne prekoračuje 20 % težine gotovog proizvoda.

Napomena 6. – dopušteno odstupanje u pogledu vrijednosti (8 %) za tekstilne materijale bez podrijetla koji se upotrebljavaju za proizvode iz poglavlja od 61. do 63.

U slučajevima proizvoda iz poglavlja od 61. do 63. (napomena 6. iz Priloga I.), tekstilni materijali bez podrijetla, čija upotreba nije dopuštena u proizvodnom postupku gotovog proizvoda, ipak se mogu upotrijebiti ako njihova vrijednost ne prekoračuje 8 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica i ako su razvrstani u tarifni broj koji nije tarifni broj proizvoda. Međutim, ovo se dopušteno odstupanje ne primjenjuje za podstave i umetke koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda iz poglavlja od 61. do 63.

Primjer

Proizvod: jakna iz tarifnog broja HS-a 61.03 izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja HS-a 52.05, čipke bez podrijetla iz tarifnog broja HS-a 58.08 i podstave s podrijetlom iz tarifnog broja HS-a 54.07.

Pravilo: pletenje ili kukičanje i izrada (uključujući krojenje).

Gotovi proizvod mogao bi dobiti status proizvoda s podrijetlom ako vrijednost čipke ne prekoračuje 8 % transakcijske vrijednosti ili cijene jakne fco tvornica.

Napomena 7. – izuzeće od dopuštenog odstupanja za pravilo za određene proizvode na temelju najveće težine ili vrijednosti materijala bez podrijetla

Slično općem pravilu o odstupanjima, primjena prethodno navedenih dopuštenih odstupanja za tekstilne proizvode i odjeću ne može dovesti do situacije u kojoj bi se prekoračili postotci za najveću vrijednost ili težinu materijala bez podrijetla upotrijebljenih u proizvodnji, koji su utvrđeni pravilom o podrijetlu za određeni proizvod.

Prilog

Tablica I. – Osnovni tekstilni materijali

1.	svila
2.	vuna
3.	gruba životinjska dlaka
4.	fina životinjska dlaka
5.	konjska dlaka
6.	pamuk
7.	materijali za izradu papira i papir
8.	lan
9.	prava konoplja
10.	juta i druga tekstilna vlakna od drvenog lika
11.	sisal i druga tekstilna vlakna iz roda agava
12.	kokos, abaka, rami i druga biljna tekstilna vlakna
13.	sintetički filamenti
14.	umjetni filamenti
15.	vodljivi filamenti
16.	sintetička polipropilenska rezana vlakna
17.	sintetička poliesterska rezana vlakna
18.	sintetička poliamidna rezana vlakna
19.	sintetička poliakrilonitrilna rezana vlakna
20.	sintetička poliimidna rezana vlakna
21.	sintetička politetraflouroetilenska rezana vlakna
22.	sintetička rezana vlakna od poli(fenilen sulfida)
23.	sintetička rezana vlakna od poli(vinil klorida)
24.	ostala sintetička rezana vlakna
25.	umjetna rezana vlakna viskoze
26.	ostala umjetna rezana vlakna
27.	poliuretanska pređa s fleksibilnim polieterskim segmentima, neovisno o tome je li upletena
28.	poliuretanska pređa s fleksibilnim poliesterskim segmentima, neovisno o tome je li upletena
29.	materijal iz tarifnog broja 56.05 (metalizirana pređa) koji uključuje traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, spojenu u sendvič pomoću prozirnoga ili bojenoga ljepila između dvaju slojeva plastične folije
30.	bilo koji drugi materijal iz tarifnog broja 56.05

NEDOSTATNA PRERADA

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Članak 7.

(b) Pravna osnova EU-a

Ne postoji propis o tome.

Opće informacije

U članku 7. naveden je iscrpan popis postupaka koji su nedostatni za dodjelu statusa proizvoda s podrijetlom. Ta takozvana „nedostatna prerada“ uključuje postupke, koji se mogu provoditi pojedinačno ili u kombinaciji, koji se smatraju nedovoljno važnima da bi se na temelju njih dodijelio status robe s podrijetlom.

Nedostatna prerada po prirodi je preventivna mjera kojom se nastoji spriječiti da se provođenjem samo relativno jednostavnih postupaka pridržava pravila za određene proizvode.

Općenito postoje dva načina na koja se postupa s nedostatnom preradom:

- ako se na materijale bez podrijetla primjenjuje postupak prerade koji se sastoji samo od jednog ili više nedostatnih postupaka, nije potrebno provjeravati je li ispunjeno pravilo za određeni proizvod koje se primjenjuje na gotovi proizvod jer se na temelju njega nikada ne može dodijeliti status robe s podrijetlom;
- ako je ispunjeno posebno pravilo o podrijetlu za određeni proizvod, i dalje je potrebno provjeriti nadilaze li (svi) provedeni postupci nedostatnu preradu kako bi se utvrdilo je li dodijeljen status robe s podrijetlom.

Primjer: sirova kava (tarifni broj HS-a 09.01) iz Kolumbije uvozi se u Kanadu u rasutom stanju, tamo se prerađuje i zatim se izvozi u EU. Roba se u Kanadi samo čisti od prašine, razvrstava i jednostavno razdvaja u različita pakiranja. Budući da ni uklanjanje prašine, ni razvrstavanje ni razdvajanje i ponovno pakiranje nisu dostatni da bi se dodijelio status proizvoda s podrijetlom, nije potrebno provjeriti je li pravilo za određeni proizvod ispunjeno. U tom se slučaju ne mogu ispuniti uvjeti potrebni da bi se smatralo da je kava podrijetlom iz Kanade i kava se ne može izvoziti u EU na temelju povlaštenog postupanja.

Za razliku od drugih sporazuma, u CETA-i se u slučaju dvostrane kumulacije podrijetlo dodjeljuje i za nedostatnu preradu koja se provodi u EU-u ili Kanadi na proizvodu podrijetlom iz EU-a ili Kanade, pod uvjetom da cilj te prerade nije izbjegavanje financijskih ili poreznih propisa stranaka. Slična se pravila primjenjuju na punu kumulaciju za proizvode bez podrijetla (za više informacija vidjeti smjernice o članku 3. (kumulacija podrijetla)).

Popis nedostatnih postupaka

U nastavku su navedeni nedostatni postupci s popisa:

- (a) *postupci kojima se isključivo osigurava očuvanje robe u dobrom stanju tijekom prijevoza i skladištenja⁽¹⁾*

⁽¹⁾ *Postupci kao što su hlađenje, zamrzavanje ili ventiliranje smatraju se nedostatnima u smislu točke (a), dok se postupci kao što su kiseljenje, sušenje ili dimljenje čija je svrha proizvodu dati posebne ili različite značajke ne smatraju nedostatnima.*

Primjer: povrće i voće uvozi se u EU iz Kenije. Da bi ti proizvodi ostali svježiji, skladište se u posebnim rashlađenim skladištima. To hlađenje proizvoda smatra se nedostatnim postupkom kojim se ne dodjeljuje status robe s podrijetlom.

Međutim, za neke druge postupke koji se upotrebljavaju za očuvanje robe može se smatrati da nisu nedostatni. Na primjer, ako se losos norveškog podrijetla (tarifni broj HS-a 03.02) uvozi u EU, gdje se dimi da bi se dobila dimljena riba (tarifni broj HS-a 03.05), dimljenjem ribe (ili sušenjem ribe) riba dobiva drugačija svojstva u pogledu okusa i roka trajanja pa se za te postupke može smatrati da nisu nedostatni u skladu s bilješkom.

- (b) *rastavljanje ili sastavljanje pošiljki*

Primjer: jedna pošiljka od 100 000 ruževa uvezena je u EU iz Kine i podijeljena je u deset pošiljki za izvoz u Kanadu. Taj je postupak nedostatan.

- (c) *pranje, čišćenje; uklanjanje prašine, hrđe, ulja, boje ili drugih premaza na proizvodima*

Primjer: uklanjanje prašine sa sirovih zrna kave treba smatrati nedostatnim postupkom kojim se ne daje podrijetlo.

- (d) *glačanje ili prešanje tekstila ili predmeta od tekstila iz poglavlja od 50. do 63. HS-a*

Primjer: glačanje muških košulja, čak i s pomoću posebnog uređaja za glačanje posebno izrađenog u tu svrhu, treba smatrati nedostatnim postupkom.

- (e) *jednostavni postupci bojenja ili poliranja*

Izraz „jednostavni“ primjenjuje se i na bojenje i poliranje.

Primjer: ručno bojenje posuda od terakote jednom bojom i bez ikakvih uzoraka nedostatan je postupak. Međutim, bojenje delftske keramike, za što su potrebne posebne vještine, nadilazi jednostavno bojenje i nije nedostatan postupak.

- (f) *ljuštenje, djelomično ili potpuno izbjeljivanje, poliranje i glaziranje žitarica i riže iz poglavlja 10. kojim se ne uzrokuje promjena u poglavlju*

Primjer: riža se uvozi u EU iz Azije i uklanja se ljuska (ljuštenje). Oljuštena riža ostaje u poglavlju 10. pa je to nedostatan postupak.

- (g) *postupci bojanja ili aromatiziranja šećera iz tarifnih brojeva 17.01 ili 17.02; postupci izrade kocki šećera iz tarifnog broja 17.01; djelomično ili potpuno drobljenje kristalnog šećera iz tarifnog broja 17.01*

Primjer: kristalni šećer (tarifni broj HS-a 17.01) drobi se u šećer u prahu. Smatra se da gotovi proizvod nije prošao postupak koji nadilazi nedostatnu preradu.

- (h) *lupljenje, uklanjanje koštica i guljenje povrća iz poglavlja 7., voća iz poglavlja 8., orašastih plodova iz tarifnog broja 08.01 ili 08.02 ili kikirikija iz tarifnog broja 12.02, ako to povrće, voće, orašasti plodovi ili kikiriki ostaju razvrstani u isto poglavlje*

Primjer: indijski oraščići iz tarifnog broja HS-a 08.01 uvoze se u EU iz Brazila i nakon uvoza uklanjaju se ljuske. Oljušteni indijski oraščići ostaju u poglavlju 8. pa je to nedostatan postupak.

Međutim, rajčice (tarifni broj HS-a 07.02) koje su oljuštene zatim se razvrstavaju kao oljuštene rajčice iz tarifnog broja HS-a 20.02. Smatra se da taj postupak ljuštenja nadilazi nedostatnu preradu.

(i) *oštrenje, jednostavno drobljenje ili jednostavno rezanje*

Primjer: rezanje drveta na manje dijelove za peći na drva treba smatrati jednostavnim, a time i nedostatnim postupkom, dok se za rezanje dijamanata treba smatrati da nadilazi jednostavan postupak rezanja jer su za njega potrebni posebni strojevi i vještine.

(j) *sijanje, prebiranje, razvrstavanje, raspoređivanje, stupnjevanje ili slaganje*

Tih šest postupaka treba smatrati „jednostavnima” jer se primjenjuju nedostatni postupci.

Primjer: krumpiri različite vrste, veličine i kvalitete uvoze se u rasutom stanju iz Egipta. Ručno razvrstavanje krumpira treba smatrati jednostavnim, a time i nedostatnim postupkom. Međutim, za specijalizirani stroj koji automatski razvrstava krumpire moglo bi se smatrati da nadilazi jednostavno razvrstavanje pa to nadilazi nedostatnu obradu.

(k) *jednostavno pakiranje u staklenke, limenke, bočice, vreće, sanduke i kutije, pričvršćivanje na kartone ili daske*

Primjer: stavljanje satova u kutije za nakit treba smatrati jednostavnim, a time i nedostatnim postupkom.

Pretakanje vina iz bačvi u boce i punjenje bočica parfemom nedostatni su postupci. Međutim, stavljanje lijekova u staklene ampule, za što su potrebne posebne vještine ili uređaji, nadilazi jednostavno pakiranje i stoga se ne bi smatralo nedostatnim postupkom.

(l) *stavljanje ili tiskanje oznaka, etiketa, logotipa i drugih sličnih razlikovnih obilježja na proizvode ili njihova pakiranja*

Primjer: stavljanje naljepnica na kutije na kojima je naznačeno da se u kutijama nalaze osjetljivi proizvodi treba smatrati nedostatnim postupkom.

(m) *miješanje šećera iz tarifnih brojeva 17.01 ili 17.02 s bilo kojim materijalom*

Primjer: miješanje šećera iz tarifnog broja HS-a 17.01 ili 17.02 s kakaom u prahu treba smatrati nedostatnim postupkom.

(n) *jednostavno miješanje materijala, bilo iste ili različitih vrsta; jednostavno miješanje ne uključuje postupak kojim se uzrokuje kemijska reakcija kako je definirano u napomenama uz poglavlje 28. i 29. Priloga 5.*

Primjer: (jednostavno) miješanje soka jabuke i kruške smatra se nedostatnim postupkom. Međutim, miješanje različitog sušenog povrća i začina iz poglavlja 7. i 9. prema stalnom receptu kako bi se dobio proizvod iz tarifnog broja HS-a 09.10 ne smatra se nedostatnim postupkom jer su za njega potrebne posebne vještine.

Nadalje, miješanje materijala iz bilo kojeg tarifnog broja kojim nastaje kemijska reakcija kako je definirano u poglavljima 28. i 29. Priloga 5. ne treba smatrati jednostavnim miješanjem i stoga nije postupak nedostatne prerade.

„Kemijska reakcija” proces je (uključujući biokemijski proces) pri kojem prekidanjem međumolekularnih veza i stvaranjem novih međumolekularnih veza ili promjenom prostornog rasporeda atoma u molekuli nastaje molekula s novom strukturom.

Sljedeći procesi ne smatraju se kemijskim reakcijama:

- (a) topljivost u vodi ili drugom otapalu;
- (b) uklanjanje otapala, uključujući vodu kao otapalo; ili
- (c) dodavanje ili uklanjanje vode od kristalizacije.

Primjer: mješavina mravlje kiseline (tarifni broj HS-a 29.15) i propil alkohola (tarifni broj HS-a 29.05) kako bi se dobio propil formijat (tarifni broj HS-a 29.15). Time je ispunjena definicija kemijske reakcije i stoga miješanje ne treba smatrati nedostatnom preradom.

Međutim, miješanje vode i alkohola ne uzrokuje kemijsku reakciju i stoga je to nedostatan postupak.

- (o) *jednostavno sastavljanje dijelova proizvoda radi dobivanja proizvoda u cijelosti iz poglavlja 61., 62. ili od 82. do 97. HS-a ili rastavljanje proizvoda na sastavne dijelove iz poglavlja 61., 62. ili od 82. do 97.*

Primjer: kuhinjski stol sastavlja se u EU-u pričvršćivanjem drvene gornje ploče na četiri drvene noge stola, a u proizvodnji su upotrijebljeni samo materijali bez podrijetla. Materijali čine manje od 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene gotovog proizvoda fco tvornica. Iako je ispunjeno pravilo s popisa iz poglavlja 94., stol u cjelini ne dobiva status proizvoda s podrijetlom iz EU-a jer to sastavljanje treba smatrati jednostavnim.

Međutim, glasovir se uvozi u dijelovima i sastavlja ga proizvođač glasovira. Za to su potrebne posebne vještine koje ujedno i pridonose svojstvima glasovira. To nije jednostavno sastavljanje i stoga nije ni nedostatan postupak.

- (p) *kombinacija dvaju ili više postupaka koji su navedeni u točkama od (a) do (o)*

Primjer: drobljenje kristalnog šećera u šećer u prahu i stavljanje proizvoda u mala pakiranja dva su zasebna postupka, ali i u cjelini ih treba smatrati postupkom nedostatne prerade.

- (q) *klanje životinja*

Bilo kakav oblik klanja životinja uvijek će se smatrati nedostatnim postupkom.

Izraz „jednostavno“

Neki se postupci jasno mogu utvrditi kao nedostatni postupci, ali postoje i postupci koji su „jednostavni“, kao što su „jednostavno drobljenje“ ili „jednostavno bojenje“, koji se moraju tumačiti na pojedinačnoj osnovi. Za te se slučajeve u članku 7. stavku 3. u Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e nalazi definicija izraza „jednostavno“:

Za potrebe stavka 1., postupak se smatra jednostavnim kada za njegovo izvršavanje nisu potrebne posebne vještine, strojevi, uređaji ili alati koji su posebno proizvedeni ili instalirani za potrebe tih postupaka ili kada te vještine, strojevi, uređaji ili alati ne doprinose bitnim značajkama ili svojstvima proizvoda.

Upotreba posebnih vještina, strojeva, uređaja ili alata sama po sebi nije dovoljna da bi postupak nadišao „jednostavne“ postupke. Te posebne vještine, strojevi, uređaji ili alati moraju i pridonijeti bitnim značajkama ili svojstvima proizvoda.

Na primjer, bojenje delftske keramike, za što su potrebne posebne vještine, nadilazi jednostavno bojenje (točka (e)) i nije nedostatan postupak jer te posebne vještine bojenja pridonose bitnim značajkama delftske keramike.

Izraz „jednostavni“ postupci i primjeri nalaze se u točkama (e), (i), (j), (k), (n) i (o).

Sva proizvodnja u Kanadi i EU-u razmatra se zajedno

Kada se utvrđuje je li došlo do prerade koja nadilazi nedostatnu, u obzir se uzimaju svi postupci kojima je proizvod podvrgnut u EU-u i Kanadi. Stoga se u članku 7. stavku 2. navodi:

U skladu s člankom 3., pri utvrđivanju toga može li se proizvodnja kojoj je podvrgnut određeni proizvod smatrati nedostatnom u smislu stavka 1., u obzir se uzima sva proizvodnja kojoj je podvrgnut proizvod u Europskoj uniji i Kanadi.

Primjer: pluto iz tarifnog broja HS-a 45.02 uvozi se iz trećih zemalja u EU, gdje se reže na komade kako bi se dobili podmetači (za stavljanje pića) iz tarifnog broja HS-a 45.03. Na njima se zatim tiska simbol javorova lista. U Kanadi se proizvode ukrasne kutije s podrijetlom koje se šalju u EU. Podmetači s tiskom zatim se stavljaju u te ukrasne kutije i izvoze u Kanadu. Kada se utvrđuje je li došlo do prerade koja nadilazi nedostatnu, u obzir bi se trebala uzeti sva tri postupka (jednostavno rezanje, tiskanje oznaka i jednostavno pakiranje).

U ovom primjeru, posebno pravilo o podrijetlu za određeni proizvod (podmetači iz tarifnog broja HS-a 45.03) koje se primjenjuje jest promjena tarifnog broja. To je pravilo ispunjeno pa bi podmetači dobili status proizvoda s podrijetlom iz EU-a. Međutim, budući da su jednostavno rezanje, tiskanje oznaka i jednostavno pakiranje nedostatni postupci, to bi značilo da prerada nije nadišla nedostatne postupke pa podmetači nemaju podrijetlo iz EU-a.

Ipak, ako se u obzir uzme cjelokupna prerada u EU-u i Kanadi i budući da je ukrasna kutija podrijetlom iz Kanade, na gotovi proizvod primijenjeni su postupci koji nadilaze nedostatnu preradu. Podmetači koji se izvoze u Kanadu stoga su podrijetlom iz EU-a.

To znači da se nedostatan postupak nadilazi već ako je najmanje jedan materijal podrijetlom iz Kanade ili EU-a te se upotrebljava u proizvodnji gotovog proizvoda (neovisno o vrijednosti tog materijala).

KUMULACIJA

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Članak 3.

(b) Pravna osnova EU-a

Ne postoji propis o tome.

U EU-u

1. Uvod

Kumulacija je olakšavanje koje je u povlaštenim sporazumima predviđeno za stjecanje preferencijalnog podrijetla.

Opće informacije o kumulaciji dostupne su na internetskim stranicama EU-a na sljedećoj adresi:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/rules-origin/general-aspects-preferential-origin/common-provisions_en

2. Primjena kumulacije u CETA-i

A. Dvostrana kumulacija (članak 3. stavak 1. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e)

Dvostrana kumulacija sustav je u kojem se proizvodi/materijali s podrijetlom iz EU-a mogu smatrati materijalima s podrijetlom iz Kanade ako se dodatno prerađuju u Kanadi ili se ugrađuju u proizvod koji se tamo proizvodi. Isto tako, proizvodi/materijali s podrijetlom iz Kanade mogu se smatrati materijalima s podrijetlom iz EU-a ako se tamo dodatno prerađuju ili se ugrađuju u proizvod koji se tamo proizvodi.

Dvostrana kumulacija primjenjuje se čak i ako prerada ne nadilazi nedostatnu preradu (članak 7. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e).

Međutim, dvostrana kumulacija ne primjenjuje se:

- ako je cilj te prerade, što je dokazano na temelju važnosti dokaza, izbjeći financijsko ili fiskalno zakonodavstvo stranaka (klauzula protiv izbjegavanja – članak 3. stavak 3. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e), i
- ako prerada ne nadilazi postupke iz članka 7. (nedostatna prerada).

Moguća su dva scenarija:

- Prerada nadilazi nedostatnu:

Primjer: proizvodi s podrijetlom iz EU-a izvoze se u Kanadu, gdje se na njima primjenjuje prerada koja nadilazi nedostatnu. Gotovi proizvodi mogu se izvoziti u EU kao proizvodi s podrijetlom iz Kanade (vidjeti primjer br. 1).

- Prerada je nedostatna (i nema izbjegavanja financijskih ili poreznih propisa):

Primjer: proizvodi s podrijetlom iz EU-a izvoze se u Kanadu, gdje se na njima primjenjuje samo nedostatna prerada. Gotovi proizvodi mogu se izvoziti u EU kao proizvodi s podrijetlom iz Kanade (vidjeti primjer br. 2).

Dokaz o podrijetlu potreban za primjenu dvostrane kumulacije

Izvoznik gotovog proizvoda, koji izdaje izjavu o podrijetlu, mora imati izjavu o podrijetlu svojeg dobavljača iz druge stranke. Predložak izjave o podrijetlu i jezične verzije utvrđeni su u Prilogu 2. CETA-i.

B. Puna kumulacija (članak 3. stavak 2. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e)

U kontekstu CETA-e puna kumulacija primjenjuje se između Kanade i EU-a. Postupci koji se provode jedan za drugim u dvjema strankama razmatraju se zajedno u svrhu poštovanja posebnih pravila o podrijetlu za određene proizvode. Gotovi proizvod dobiven u jednoj stranci može imati koristi od povlaštenog postupanja pri uvozu u drugu stranku.

Puna kumulacija ne primjenjuje se:

- ako je cilj te prerade, što je dokazano na temelju važnosti dokaza, izbjeći financijsko ili fiskalno zakonodavstvo stranaka (klauzula protiv izbjegavanja – članak 3. stavak 3. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e), i
- ako prerada ne nadilazi postupke iz članka 7. (nedostatna prerada).

Moguća su dva scenarija:

- Prerada nadilazi nedostatnu

Primjer: materijali koji podrijetlom nisu iz EU-a, koji su prerađeni u EU-u, ali nisu u skladu s posebnim pravilima o podrijetlu za određene proizvode, izvoze se u Kanadu i tamo se na njima primjenjuje prerada koja nadilazi nedostatnu. Rezultat toga je gotovi proizvod u skladu s posebnim pravilima o podrijetlu za određene proizvode. Gotovi proizvodi mogu se izvoziti u EU kao proizvodi s podrijetlom iz Kanade (vidjeti primjer br. 3).

- Prerada je nedostatna (i nema izbjegavanja financijskih ili poreznih propisa)

Primjer: proizvodi koji podrijetlom nisu iz EU-a i koji su nedostatno prerađeni izvoze se u Kanadu, gdje se na njih isto primjenjuje nedostatna prerada. Poštovano je posebno pravilo o podrijetlu za određene proizvode u pogledu gotove robe ako se uzme u obzir prerada provedena u EU-u i zatim u Kanadi. Gotovi proizvodi mogu se izvoziti u EU kao proizvodi s podrijetlom iz Kanade (vidjeti primjer br. 4).

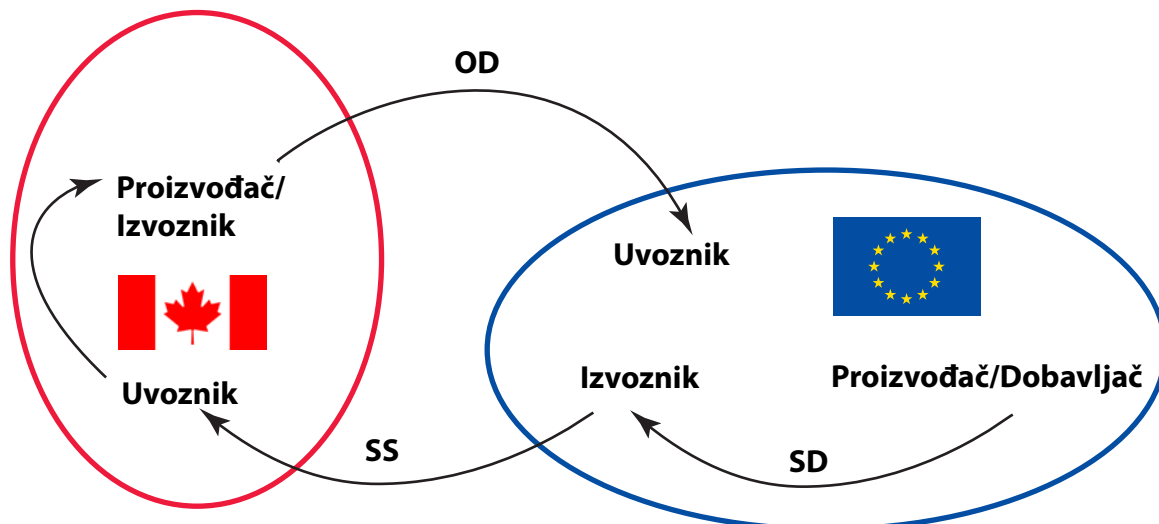
Postupak koji treba slijediti za primjenu pune kumulacije

Popratna dokumentacija potrebna za primjenu pune kumulacije:

- izvoznik u jednoj stranci (na primjer u EU-u) koji izvozi prerađene proizvode bez podrijetla dostavlja izjavu dobavljača svojem kupcu u drugoj stranci (Kanadi). U izjavi dobavljača treba navesti informacije iz Priloga 3. Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e,
- izvoznik (u Kanadi) gotovog proizvoda treba izraditi izjavu o podrijetlu za svojeg kupca (u EU-u).

Kad je riječ o uvjetima za izdavanje izjave dobavljača, vidjeti poglavlje 4.a Puna kumulacija – izjava dobavljača.

U EU-u, ako izvoznik nije proizvođač, izvozniku je potrebna izjava dobavljača koju mu dostavlja proizvođač za proizvode koji nemaju status povlaštenog podrijetla (vidjeti Prilog 22-17 i Prilog 22-18 Provedbenom aktu CZU-a).

SD – deklaracija dobavljača

SS – izjava dobavljača

OD – izjava o podrijetlu

3. Primjeri kumulacije

Primjer br. 1: dvostrana kumulacija (prerada koja nadilazi nedostatnu)

Stakleni uteg za papir (tarifni broj HS-a 70.13) podrijetlom iz EU-a izvozi se u Kanadu, gdje se s pomoću posebnog lasera u uteg utiskuju motivi javorova lista. Stakleni utezi za papir s motivima javorova lista (tarifni broj HS-a 70.13) izvoze se iz Kanade natrag u EU. Motivi se utiskuju s pomoću posebnog uređaja za koji su potrebne i posebne vještine pa se može smatrati da **taj postupak nadilazi nedostatnu preradu**, ali se ne pridržava posebnih pravila o podrijetlu za određene proizvode. Stakleni uteg za papir s motivima može se izvoziti iz Kanade u EU kao proizvod podrijetlom iz Kanade.

Primjer br. 2: dvostrana kumulacija (nedostatna prerada)

Parfem u spremnicima od 20 litara (tarifni broj HS-a 33.03) i staklene bočice (tarifni broj HS-a 70.10) podrijetlom su iz EU-a i izvoze se u Kanadu. U Kanadi se parfem puni u staklene bočice, na njih se dodaje marka parfema i bočice se zatim pakiraju u kutije. Gotovi proizvod jest parfem za maloprodaju (tarifni broj HS-a 33.03), koji se iz Kanade izvozi natrag u EU. Stavljanje u bočice, jednostavni postupci pakiranja i dodavanje etiketa **postupci su prerade za koje se ne može smatrati da nadilaze nedostatnu preradu** (članak 7. stavak 1. točke (k) i (l) Protokola u okviru CETA-e). Parfem za maloprodaju može se izvoziti iz Kanade u EU kao proizvod podrijetlom iz Kanade unatoč tome što je postupak prerade nedostatan.

Primjer br. 3: puna kumulacija (prerada koja nadilazi nedostatnu)

Pamučne niti bez podrijetla (tarifni broj HS-a 52.05) uvoze se u EU, gdje se tkaju u tkanine (tarifni broj HS-a 52.08). Te se tkanine zatim izvoze iz EU-a u Kanadu, pri čemu im nije dodijeljen status povlaštenog podrijetla u EU-u jer nisu ispunjena posebna pravila o podrijetlu za određene proizvode. U Kanadi se tkanine režu i šivaju za izradu košulja za muškarce (tarifni broj HS-a 62.05); **taj postupak nadilazi nedostatnu preradu**. U skladu s pravilima o punoj kumulaciji prerada (tkanje) koja se provodi u EU-u i sastavljanje (rezanje i šivanje) u Kanadi razmatraju se zajedno.

Košulje za muškarce mogu se izvoziti iz Kanade u EU kao proizvod podrijetlom iz Kanade jer gotovi proizvod ispunjava posebna pravila o podrijetlu za određene proizvode ako se zajedno razmatraju svi postupci u EU-u i Kanadi.

Primjer br. 4: puna kumulacija (nedostatna prerada)

Svijeće bez podrijetla (tarifni broj HS-a 34.06) iz Kine se uvoze u Kanadu, gdje se dodatno ukrašavaju, na primjer, posebnim papirom (*decoupage*). Gotovi su proizvodi ukrasne svijeće (tarifni broj HS-a 34.06), pri čemu vrijednost materijala bez podrijetla (kineske svijeće) iznosi 28 % cijene fco tvornica. Te se svijeće pakiraju u kutije sa 100 komada i izvoze u EU, pri čemu im nije dodijeljeno podrijetlo iz Kanade. Posebno pravilo o podrijetlu za određeni proizvod primjenjivo na tarifni broj HS-a 34.06 promjena je tarifnog broja, a mogu se upotrebljavati i materijali bez podrijetla iz istog tarifnog broja ako njihova vrijednost ne prekoračuje 20 % cijene proizvoda fco tvornica. Taj uvjet nije ispunjen.

U EU-u se na svijeće pričvršćuje logotip proizvođača i dijele se u kutije s deset komada. Jednostavni postupci pakiranja i dodavanje etiketa **postupci su prerade za koje se ne može smatrati da nadilaze nedostatnu preradu** (članak 7. stavak 1. točke (k) i (l) Protokola u okviru CETA-e). Gotovi proizvodi i dalje su ukrasne svijeće (tarifni broj HS-a 34.06), ali sada vrijednost materijala bez podrijetla (kineske svijeće), nakon postupaka označivanja i ponovnog pakiranja, iznosi 19 % cijene gotovog proizvoda fco tvornica.

Svijeće za maloprodaju mogu se izvesti iz EU-a u Kanadu kao proizvod podrijetlom iz EU-a iako je postupak prerade nedostatan, pod uvjetom da jedini cilj te prerade u EU-u nije izbjegavanje uvoznih carina u Kanadi (članak 3. stavak 3. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e).

4.a Puna kumulacija – izjava dobavljača**Relevantne odredbe****(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e**

- (i) članak 3. stavci od 4. do 7.;
- (ii) Prilog 3.

(b) Pravna osnova EU-a

Ne postoji propis o tome.

U EU-u

Preporučuje se da se za potrebe pune kumulacije iz članka 3. stavka 2. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e upotrebljava predložak izjave dobavljača prikazan u Prilogu 3. tom protokolu.

Međutim, u skladu s člankom 3. stavkom 5. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e drugi jednakovrijedni dokumenti koji sadržavaju iste informacije kao što su one iz Priloga 3. mogu se upotrebljavati neovisno o obliku.

Izjava dobavljača može se odnositi na jedan račun ili na više računa na istoj izjavi.

U Kanadi

Ostali jednakovrijedni dokumenti koji sadržavaju iste informacije kao i Prilog 3. Protokolu o podrijetlu mogu se upotrebljavati neovisno o obliku.

RAČUNOVODSTVENO ODVAJANJE

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Članak 10.

(b) Pravna osnova EU-a

Članak 14. stavak 1. Carinskog zakonika Unije.

U EU-u

Računovodstveno odvajanje predviđeno je mnogim sporazumima EU-a o slobodnoj trgovini, a u nekima je obvezno odobrenje.

Ako se zamjenjivi materijali s podrijetlom i bez podrijetla upotrebljavaju u obradi ili preradi proizvoda, upravljanje materijalima moglo bi se ostvariti primjenom metode računovodstvenog odvajanja, bez zasebnog skladištenja različitih materijala.

Sporazumom CETA predviđena je primjena računovodstvenog odvajanja zamjenjivih materijala i određenih zamjenjivih proizvoda. Za potrebe Sporazuma zamjenjivi materijali ili proizvodi znači materijali ili proizvodi koji su iste vrste i tržišne kvalitete i imaju ista tehnička i fizička svojstva i koje nije moguće razlikovati za potrebe podrijetla.

Budući da je za ispravnu primjenu te metode potreban primjeren sustav upravljanja inventarom (zalihama) te je u slučaju naknadnih provjera potrebno predložiti dokaze o podrijetlu, poželjno je da izvoznik iz EU-a prije primjene tog sustava zatraži potporu carinskih tijela. Pružanje informacija carinskih tijela bilo kojoj osobi koja traži primjenu carinskog zakonodavstva uređeno je člankom 14. Carinskog zakonika Unije.

U Kanadi

Na temelju CETA-e nije potrebno odobrenje Kanadske agencije za granične usluge (engl. *Canada Border Services Agency*, CBSA) ako izvoznik odabere primjenu sustava upravljanja inventarom (zalihama) kako bi dokazao da su materijali ili roba s podrijetlom. Međutim, ako bi CBSA provjeravala gdje su zamjenjivi materijali ili proizvodi primijenjeni, utvrdila bi je li upotrijebljena primjerena metoda upravljanja inventarom (zalihama) preispitivanjem:

- (a) postupaka kupnje, primanja, skladištenja, otpreme iz skladišta, prijevoza; i
- (b) povezane dokumentacije kao što su narudžbenice, trgovački računi, specifikacije materijala.

Opće informacije

Za razliku od svih ostalih sporazuma EU-a kojima je predviđeno računovodstveno odvajanje, zahtjevi za primjenu te metode u CETA-i manje su strogi.

Prema drugim sporazumima metoda računovodstvenog odvajanja može se upotrebljavati samo za upravljanje zalihama istovjetnih i međusobno zamjenjivih **materijala** s podrijetlom i bez podrijetla, ako u čuvanju odvojenih zaliha tih materijala s podrijetlom i bez podrijetla **nastaju bitni troškovi ili materijalne teškoće**. To u CETA-i ne vrijedi.

Primjer

Proizvodnja brašna od pšenice (tarifni broj HS-a 11.01) iz pšenice (tarifni broj HS-a 10.01) u Europskoj uniji.

Pravilo za određeni proizvod za dostatnu preradu za brašno od pšenice (tarifni broj HS-a 11.01) glasi:

„Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnog broja 07.01, podbroja 0710.10, poglavlja 10. ili 11. ili tarifnog broja 23.02 ili 23.03 dobiveni u cijelosti.“

Pšenica s podrijetlom i pšenica bez podrijetla iste kvalitete zajedno se skladište u silosu. Budući da je pšenica iste kvalitete i da je više nije moguće razlikovati u silosu, može se smatrati zamjenjivim materijalima. Nadalje, u gotovom proizvodu („brašno od pšenice“) nije moguće razlikovati je li upotrijebljena pšenica s podrijetlom ili bez podrijetla.

U tom slučaju upravljanje materijalima „pšenice“ moglo bi se ostvariti upotrebom metode računovodstvenog odvajanja.

Ako se brašno od pšenice izvozi u Kanadu kao proizvod podrijetlom iz Europske unije, dovoljno je samo na temelju evidencije robe dokazati da je za tu količinu brašna od pšenice u vrijeme proizvodnje na raspolaganju bilo dovoljno pšenice s podrijetlom.

U CETA-i se ta metoda može primijeniti kada se upotrebljavaju zamjenjivi materijali. Jedini je zahtjev primjeren sustav upravljanja inventarom (zalihama).

Nadalje, ona nije primjenjiva samo za zamjenjive materijale, već i za zamjenjive proizvode iz određenih poglavlja ili tarifnih brojeva HS-a.

Zamjenjivi proizvodi

Metoda računovodstvenog odvajanja za zamjenjive proizvode ograničena je na određene proizvode:

— poglavlje 10.	žitarice
— poglavlje 15.	masti i ulja životinjskog i biljnog podrijetla te proizvodi njihova razlaganja; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi
— poglavlje 27.	mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi
— poglavlje 28.	anorganski kemijski spojevi; organski ili anorganski spojevi plemenitih kovina, kovina rijetkih zemalja, radioaktivnih elemenata ili izotopa
— poglavlje 29.	organski kemijski proizvodi
— tarifni brojevi 32.01–32.07	ekstrakti za štavljenje i bojanje; tanini i njihovi derivati; bojila, pigmenti i druge tvari za bojenje
— tarifni brojevi 39.01–39.14	plastika u primarnim oblicima

Uobičajena je značajka svih upotrebljivih zamjenjivih materijala i proizvoda to da se obično skladište u velikim silosima ili spremnicima.

Glavni je zahtjev za sustav upravljanja inventarom (zalihama) taj da mora biti moguće pratiti zalihe materijala ili proizvoda s podrijetlom i bez podrijetla u bilo kojem trenutku i tako osigurati da samo valjana količina proizvoda dobije status proizvoda s podrijetlom.

SETOVI

Relevantne odredbe

(a) CETA – Protokol o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom

Članak 12.

(b) Pravna osnova EU-a

Nije primjenjivo.

U EU-u

Pravilo o podrijetlu za setove primjenjuje se samo na setove u smislu općeg pravila 3. za tumačenje Harmoniziranog sustava. U smislu općeg pravila 3. proizvodi pripremljeni u setovima za maloprodaju sljedeći su proizvodi:

- proizvodi sastavljeni od najmanje dviju različitih komponenti koje bi na prvi pogled bilo moguće uvrstiti pod različite tarifne brojeve,
- proizvodi sastavljeni od proizvoda ili komponenti koje zajedno služe ispunjavanju određene potrebe ili izvršavanju određene radnje, i
- proizvodi pripremljeni tako da se mogu prodati izravno, bez prepakiranja.

U skladu s tekstem prethodno navedenog općeg pravila, svaki proizvod s podrijetlom od kojeg se set sastoji mora ispuniti kriterije o podrijetlu za tarifni broj pod koji bi se proizvod razvrstao kada bi bio zaseban proizvod, a ne dio seta neovisno o tarifnom broju pod koji je razvrstan cijeli set.

Set je proizvod s podrijetlom ako su **svi** sastavni proizvodi seta proizvodi s podrijetlom. To je isto kao i kod pravila za setove u drugim sporazumima.

Međutim, postoje drugačija pravila ako se set sastoji od najmanje jednog sastavnog proizvoda bez podrijetla. Prema CETA-i set je proizvod s podrijetlom:

- ako su najmanje jedan sastavni proizvod ili sav materijal za pakiranje i spremnici za set proizvodi s podrijetlom, i
 - (i) ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz poglavlja od 1. do 24. HS-a ne prekoračuje 15 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica;
 - (ii) ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz poglavlja od 25. do 97. HS-a ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica; i
 - (iii) ako vrijednost svih sastavnih proizvoda seta bez podrijetla ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.

Prema tome, ako su u set uključeni sastavni proizvodi bez podrijetla, najmanje jedan sastavni proizvod ili sav materijal za pakiranje i spremnici moraju biti proizvodi s podrijetlom i vrijednost sastavnica seta bez podrijetla ne smije prekoračiti 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica. Nadalje, ako set uključuje i sastavnice bez podrijetla iz poglavlja od 1. do 24. HS-a, njihova vrijednost ne smije prekoračiti 15 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.

Kada se za određivanje podrijetla proizvoda koji na temelju teksta prethodno navedenog općeg pravila određuje klasifikaciju cijelog seta primjenjuje dopušteno odstupanje predviđeno člankom 6., odredbe ostaju primjenjive i taj se proizvod dodaje postotku sastavnica s podrijetlom kada se određuje podrijetlo seta.

Primjer 1.

Set za crtanje koji se sastoji od ravnala (tarifni broj HS-a 90.17), plastične gumice za brisanje (tarifni broj HS-a 39.26), šestara (tarifni broj HS-a 90.17), olovke (tarifni broj HS-a 96.09) i prozirnog pakiranja (tarifni broj HS-a 39.23); razvrstano pod tarifni broj HS-a 90.17:

- cijena seta fco tvornica: 10 EUR;
- sastavni proizvodi s podrijetlom: ravnalo (tarifni broj HS-a 90.17), šestar (tarifni broj HS-a 90.17);
- sastavni proizvodi bez podrijetla: plastična gumica za brisanje (tarifni broj HS-a 39.26) – 1,00 EUR, olovka (tarifni broj HS-a 96.09) – 0,60 EUR, prozirno pakiranje (tarifni broj HS-a 39.23) – 0,10 EUR.

Vrijednost svih sastavnih proizvoda bez podrijetla je 1,70 EUR. To odgovara cijeni fco tvornica od 17 %.

Ispunjeni su uvjeti iz članka 12. i set je proizvod s podrijetlom.

Primjer 2.

Set za pripremu obroka od špageta sastoji se od nekuhanih špageta (tarifni broj HS-a 19.02), vrećice struganog sira (tarifni broj HS-a 04.06) i umaka od rajčica (tarifni broj HS-a 21.03), koji su pakirani zajedno u kartonskoj kutiji (tarifni broj HS-a 48.19); razvrstano pod tarifni broj HS-a 19.02:

- cijena seta fco tvornica: 5 EUR;
- sastavni proizvodi s podrijetlom: umak od rajčica (tarifni broj HS-a 21.03) i kartonska kutija (tarifni broj HS-a 48.19);
- sastavni proizvodi bez podrijetla: strugani sir (tarifni broj HS-a 04.06) – 0,15 EUR, nekuhani špageti (tarifni broj HS-a 19.02) – 0,65 EUR.

Vrijednost svih sastavnih proizvoda bez podrijetla je 0,80 EUR. To odgovara cijeni fco tvornica od 16 %.

Stoga vrijednost svih sastavnih proizvoda bez podrijetla ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica, ali budući da vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz poglavlja 1.–24. HS-a prekoračuje 15 % cijene seta fco tvornica, nisu ispunjeni svi uvjeti iz članka 12. i set nije proizvod s podrijetlom.

Obavijest: Ta se pravila ne primjenjuju na proizvode razvrstane kao setovi u kombiniranoj nomenklaturi ako su oni setovi u smislu općeg pravila 3. za tumačenje Harmoniziranog sustava. Za te se setove primjenjuju pravila iz Priloga 5.

Primjer 3.

Setovi iz tarifnog broja HS-a 82.06.

Set koji se sastoji od jedne ručne pile, triju kliješta (uključujući jedna kliješta za rezanje), dviju turpija i pet nepodesivih ručnih ključeva za vijke razvrstan je pod tarifni broj HS-a 8206 – „Alati iz dvaju ili više tarifnih brojeva od 8202 do 8205, pripremljeni u setovima za pojedinačnu prodaju” te je ujedno i set u smislu općeg pravila 3. za tumačenje Harmoniziranog sustava.

Iako set ispunjava i uvjete za set u smislu općeg pravila 3. (najmanje dva različita artikla koja se mogu razvrstati u različite tarifne brojeve i pripremiti u setove za pojedinačnu prodaju), za utvrđivanje podrijetla tog seta primjenjuje se pravilo iz Priloga 5.

To pravilo podrazumijeva:

- *promjenu iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva od 82.02 do 82.05, ili*
- *promjenu iz tarifnog broja od 82.02 do 82.05, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz tarifnih brojeva od 82.02 do 82.05 ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.*

Cijena seta fco tvornica iznosi 50 EUR.

Ručna pila (20 EUR), ključevi (12 EUR) i turpije (6 EUR) alati su s podrijetlom. Kliješta (12 EUR) alati su bez podrijetla.

Set je proizvod s podrijetlom jer materijali bez podrijetla čine manje od 25 % cijene fco tvornica.

IZRAVNI PRIJEVOZ

Relevantne odredbe

(a) CETA – Protokol o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom

(i) članak 14.;

(ii) članak 22.

(b) Pravna osnova EU-a

Nije primjenjivo.

U EU-u

Proizvodi koji se uvoze u Europsku uniju moraju biti isti kao i proizvodi koji se izvoze iz Kanade. Prije prijave za oslobađanje za slobodni promet oni ne smiju biti promijenjeni ni preinačeni na bilo koji način niti smiju biti podvrgnuti postupcima osim onima za njihovo očuvanje u istom stanju.

Proizvodi se mogu skladištiti, a pošiljke razdvojiti kada se to provodi na odgovornost izvoznika, a proizvodi ostaju pod nadzorom carine u zemlji ili zemljama provoza.

Za prekrcaj ili privremeno skladištenje u trećoj zemlji mora se moći dokazati da su pošiljke ili, u slučaju razdvajanja pošiljki, dijelovi pošiljke koji su izašli iz izvozne stranke isti proizvodi koji dolaze u zemlju uvoznicu.

Carinska tijela u stranci uvoznici mogu zahtijevati dokumente kojima se dokazuje da proizvodi s podrijetlom nisu podvrgnuti nikakvoj nedopuštenoj preradi. Dokaz koji je potreban može biti u bilo kojem od oblika opisanih u članku 22. Drugim riječima, u dokumentiranim dokazima mora se opisati povijest pojedinosti o prijevozu pošiljke i uvjetima pod kojima se provodio nadzor. Dokument o carinskoj kontroli može biti i dokument poznat kao potvrda o nemanipulaciji.

IZJAVA O PODRIJETLU

8.a „Broj carinskog ovlaštenja“ izvoznika – ograničenje vrijednosti

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

- (i) članak 18.;
- (ii) članak 19.;
- (iii) Prilog 2.

(b) Pravna osnova EU-a

- (i) članak 68. stavak 4. Provedbenog akta CZU-a;
- (ii) članak 68. stavak 5. Provedbenog akta CZU-a, kako je izmijenjen Uredbom (EU) 2017/989.

U EU-u

Prema članku 18. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e kao dokaz o podrijetlu u okviru CETA-e treba koristiti izjavu o podrijetlu.

U članku 19. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e upućuje se na unutarnje zakonodavstvo stranaka u pogledu uvjeta koje mora ispuniti izvoznik koji ispunjava izjavu o podrijetlu.

U EU-u se primjenjuje sustav registriranih izvoznika (REX) u skladu s člankom 68. stavkom 1. Provedbenog akta CZU-a.

U Prilogu 2. Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e nalazi se tekst izjave o podrijetlu, u kojoj se upućuje na „(carinsko ovlaštenje br. ...)“. U bilješki 2. tog priloga utvrđeno je da je u EU-u to broj registriranog izvoznika ako izjavu o podrijetlu ispunjava registrirani izvoznik.

Kad je riječ o izvozu iz EU-a u Kanadu, izjava o podrijetlu trebala bi stoga sadržavati broj registriranog izvoznika (REX).

Međutim, u skladu s člankom 68. stavkom 4. Provedbenog akta CZU-a, izvoznik koji nije registrirani izvoznik može ispuniti ispravu o podrijetlu do praga vrijednosti od 6 000 EUR za svaku pošiljku. Za te je slučajeve u bilješki 2. Priloga 2. Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e utvrđeno da se riječi u zagradama o „(carinskom ovlaštenju br. ...)“ u izjavi o podrijetlu izostavljaju ili se mjesto ostavlja praznim.

U kontekstu CETA-e i u skladu s člankom 68. stavkom 5. Provedbenog akta CZU-a, izvoznici koje je odobrio EU do 31. prosinca 2017. imaju pravo sastaviti izjavu o podrijetlu upotrebom svojeg broja odobrenog izvoznika kao broja registriranog izvoznika, pod uvjetom da ih predmetna država članica još nije registrirala. To je primjenjivo ako je vrijednost svake pošiljke veća od praga od 6 000 EUR, ali nije obvezno za pošiljke vrijednosti manje od tog praga jer za njih nije potreban nikakav broj.

U Kanadi

Izvoznici trgovačke robe iz Kanade najčešće imaju poslovni broj jer je on obavezan za sve izvoznike trgovačke robe koja se mora prijaviti CBSA-i. Međutim, moguće su situacije u kojima izvoznik robe nije obavezan imati poslovni broj, na primjer ako roba koja se izvozi nije trgovačka roba. Ako izvoznik nema poslovni broj, ispunit će polje 5. izjave o podrijetlu tako da se potpiše i navede ime izvoznika.

8.b Više pošiljaka istovjetnih proizvoda s podrijetlom

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

- (i) članak 19. stavak 5.;
- (ii) Prilog 2.

(b) Pravna osnova EU-a

Ne postoji.

U EU-u

U članku 19. stavku 5. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e utvrđeno je da carinsko tijelo stranke uvoznice može dopustiti da se izjava o podrijetlu primjenjuje na više pošiljaka istovjetnih proizvoda s podrijetlom koje se uvoze u razdoblju koje ne prekoračuje 12 mjeseci kako je navedeno od strane izvoznika u toj izjavi.

EU kao stranka uvoznica trenutačno nije u mogućnosti dopustiti takvu primjenu izjave o podrijetlu na više pošiljaka jer ne postoji propis EU-a koji bi bio pravna osnova za to.

Ako se u izjavi o podrijetlu navedu datumi iz polja 1. Priloga 2. Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e, carinska tijela u EU-u prihvatit će izjavu o podrijetlu samo za prvu pošiljku.

U Kanadi

CBSA promiče upotrebu jedinstvene izjave o podrijetlu koja se primjenjuje na više pošiljki istovjetnih proizvoda u razdoblju do 12 mjeseci. To razdoblje utvrđuje izvoznik. U Kanadi je ono obično poznato kao „općenito razdoblje”. Stoga, ako izvoznici iz EU-a namjeravaju izvoziti istovjetne proizvode u Kanadu, od početka privremene primjene CETA-e mogu uvoznicima u Kanadi dostaviti izjavu o podrijetlu koja se odnosi na više pošiljaka.

8.c Zemlja podrijetla

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Bilješka 3. Priloga 2.

(b) Pravna osnova EU-a

Ne postoji.

U EU-u

U bilješki 3. Priloga 2. navedeno je da bi podrijetlo proizvoda trebalo biti „Kanada/EU”. Međutim, fleksibilnim tumačenjem dopušteno je da se na izjavi o podrijetlu navede „Kanada” ili „EU”.

To konkretno znači da Kanada ne bi odbila izjave o podrijetlu koje u EU-u daju izvoznici iz EU-a za proizvode podrijetlom iz EU-a na kojima je navedeno ili „Kanada/EU” ili „EU”, dok EU ne bi odbio izjave o podrijetlu koje u Kanadi daju kanadski izvoznici za proizvode podrijetlom iz Kanade na kojima je navedeno ili „Kanada/EU” ili „Kanada”.

U iznimnim slučajevima u kojima se proizvodi podrijetlom iz EU-a vrate u EU, a u Kanadi nisu ni na koji način prerađeni, EU ne bi odbio izjave o podrijetlu koje u Kanadi daju kanadski izvoznici za proizvode podrijetlom iz EU-a na kojima je navedeno ili „Kanada/EU” ili „EU”. Isto tako, ako se proizvodi podrijetlom iz Kanade vrate u Kanadu, a u EU-u nisu ni na koji način prerađeni, Kanada ne bi odbila izjave o podrijetlu koje u EU-u daju izvoznici iz EU-a za proizvode podrijetlom iz Kanade na kojima je navedeno ili „Kanada/EU” ili „Kanada”.

Ako je na izjavi o podrijetlu navedeno „Kanada/EU”, uvoznik mora znati je li proizvod podrijetlom iz Kanade ili EU-a, prema potrebi, i izjaviti to u uvoznoj deklaraciji.

EU se na izjavi o podrijetlu može pisati i kao „Europska unija”, a za Kanadu se može koristiti i skraćeni oblik „CA”, prema oznakama ISO alpha-2, ili „CAN”, prema oznakama ISO alpha-3.

8.d Oslobađanje od potpisa

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

- (i) članak 19. stavak 1.;
- (ii) članak 19. stavak 3.;
- (iii) bilješka 5. Priloga 2.

(b) Pravna osnova EU-a

Članak 68. stavak 7. Provedbenog akta CZU-a, kako je izmijenjen Uredbom (EU) 2018/604.

U EU-u

Za izjave o podrijetlu u okviru CETA-e nije potreban potpis.

Člankom 19. stavkom 3. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e određeno je da izjavu o podrijetlu ispunjava i potpisuje izvoznik „[a]ko nije predviđeno drugačije”.

U skladu s člankom 68. stavkom 7. Provedbenog akta CZU-a, taj potpis nije potreban ako je povlaštenim režimom EU-u dopušteno da se oslobodi od zahtjeva da izjavu o podrijetlu⁽¹⁾ potpiše izvoznik.

Za registrirane izvoznike (REX) oslobađanje od zahtjeva u pogledu potpisa izjave o podrijetlu u sporazumima o slobodnoj trgovini spominje se i u poglavlju 6. točki 2. podtočki 5. Smjernica o sustavu registriranih izvoznika.

„Na izjavama o podrijetlu nije potreban vlastoručni potpis izvoznika. U okviru sporazuma o povlaštenoj trgovini, ako ispravu o podrijetlu sastavlja registrirani izvoznik, tu ispravu o podrijetlu ne treba potpisati registrirani izvoznik, pod uvjetom da je tekstem sporazuma o slobodnoj trgovini predviđeno da ispravu o podrijetlu ne mora biti potpisana.”

Smjernice o sustavu registriranih izvoznika dostupne su na sljedećoj poveznici:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/registered_exporter_system_rex_-_guidance_document_v1_en.pdf

⁽¹⁾ Na koju se u članku 68. stavku 7. Provedbenog akta CZU-a upućuje kao na „ispravu o podrijetlu”.

U Kanadi

1. Izjava o podrijetlu

Na temelju CETA-e poslovni subjekti iz Kanade koji izvoze proizvode u EU moraju na izjavi o podrijetlu navesti poslovni broj koji im dodjeljuje kanadska porezna uprava, u skladu s uputama iz bilješki iz Priloga 2. Protokolu o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom. Polje 5. može se ostaviti prazno ako izvoznik iz Kanade navede poslovni broj.

2. Poslovni broj

Izvoznici trgovačke robe iz Kanade najčešće imaju poslovni broj jer je on obvezan za sve izvoznike trgovačke robe koja se mora prijaviti CBSA-i. Međutim, moguće su situacije u kojima izvoznik robe nije obvezan imati poslovni broj, na primjer ako roba koja se izvozi nije trgovačka roba. Ako izvoznik nema poslovni broj, ispunit će polje 5. izjave o podrijetlu.

Više informacija o poslovnom broju dostupno je na sljedećoj adresi:

<https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/businesses/topics/registering-your-business/you-need-a-business-number-a-program-account.html>

Poslovni broj sastoji se od prvih devet znamenaka broja računa programa.

Primjer

Poslovni broj (BN)	Broj računa programa Identifikacijski broj programa	Referentni broj
1 2 3 4 5 6 7 8 9	R P	0 0 0 2

8.e Valjanost registracije uvoznika u EU-u

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Nije primjenjivo.

(b) Pravna osnova EU-a

Članak 26. Carinskog zakonika Unije.

U EU-u

U skladu s člankom 26. Carinskog zakonika Unije registracija izvoznika iz EU-a u bazi podataka sustava registriranih izvoznika valjana je na cijelom carinskom području Unije pa se stoga broj registriranog izvoznika dodijeljen izvozniku može koristiti neovisno o mjestu deklariranja proizvoda za izvoz i mjestu stvarnog izvoza. To znači da se broj registriranog izvoznika može koristiti za izvoz proizvoda iz različitih država članica, a ne samo iz države članice u kojoj je broj dodijeljen.

U Kanadi

Nije primjenjivo.

8.f Zamjena izjava o podrijetlu

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Nije primjenjivo.

(b) Pravna osnova EU-a

Članak 69. Provedbenog akta CZU-a, kako je izmijenjen Uredbom (EU) 2018/604.

U EU-u

Opće smjernice o zamjeni dokaza o podrijetlu dostupne su na stranici:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/customs/customs_duties/rules_origin/preferential/movement_certificates_en.pdf

Kada se roba uvozi iz Kanade te se izdaje zamjena dokaza o povlaštenom podrijetlu za potrebe slanja svih proizvoda ili dijela tih proizvoda na neko drugo mjesto u EU-u, primjenjuje se članak 69. Provedbenog akta CZU-a. U CETA-i ne postoje odredbe o tom pitanju.

Ako je izdana izjava o podrijetlu ili je ona prethodno dana za potrebe povlaštenih tarifnih mjera, a proizvodi s podrijetlom:

- još nisu pušteni u slobodni promet, i
- stavljeni su pod nadzor carinskog ureda u EU-u,

početna izjava o podrijetlu može se zamijeniti jednim ili više zamjenskih dokaza o podrijetlu za potrebe slanja svih proizvoda ili dijela tih proizvoda na neko drugo mjesto u EU-u, kako je navedeno u članku 69. stavku 1. Provedbenog akta CZU-a.

Prema članku 69. stavku 2. podstavku 1. Provedbenog akta CZU-a, zamjenska izjava o podrijetlu trebala bi biti:

- u istom obliku kao i početni dokument (u slučaju CETA-e upotrebljava se tekst iz Priloga 2. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e), ili
- u obliku zamjenske izjave o podrijetlu, sastavljene *mutatis mutandis* u skladu s člankom 101. Provedbenog akta CZU-a i Prilogom 22-20 tom aktu.

Ovisno o ukupnoj vrijednosti proizvoda s podrijetlom u početnoj pošiljci zamjensku ispravu o podrijetlu može sastaviti:

- (a) izvoznik odobren ili registriran u EU-u koji ponovno šalje robu (neovisno o vrijednosti proizvoda s podrijetlom u početnoj pošiljci);
- (b) ponovni pošiljatelj (koji nije ni odobren ni registriran) robe u EU-u ako ukupna vrijednost proizvoda s podrijetlom u početnoj pošiljci koju treba podijeliti ne prekoračuje prag vrijednosti od 6 000 EUR;
- (c) ponovni pošiljatelj (koji nije ni odobren ni registriran) robe u EU-u ako ukupna vrijednost proizvoda s podrijetlom u početnoj pošiljci koju treba podijeliti prekoračuje prag vrijednosti od 6 000 EUR te je zamjenskoj ispravi o podrijetlu priložen primjerak početne isprave o podrijetlu.

Prema članku 69. stavku 2. podstavku 2. Provedbenog akta CZU-a u slučajevima kada ponovni pošiljatelj nije ni odobren ni registriran, a vrijednost proizvoda s podrijetlom u početnoj pošiljci koju treba podijeliti prekoračuje prag od 6 000 EUR te iz bilo kojeg razloga nije moguće priložiti primjerak početne isprave o podrijetlu (npr. poslovna tajna), carinski ured pod čiji je nadzor roba stavljena može izdati zamjensku ispravu o podrijetlu u obliku potvrde o prometu robe EUR.1.

U tom se slučaju potvrda EUR.1 sastavlja na sljedeći način:

- okvir 4. trebao bi biti isti kao i zemlja podrijetla navedena u početnom dokazu o podrijetlu,
- okvir 11. trebao bi sadržavati potvrdu carinskog ureda koji izdaje zamjensku potvrdu,
- okvir 12. trebao bi potpisati ponovni pošiljatelj.

U sljedećoj tablici prikazan je sažetak.

Zamjenska isprava o podrijetlu	Sustav registriranih izvoznika	Odobreni izvoznik	Nije riječ o sustavu registriranih izvoznika ili odobrenom izvozniku		
			< 6 000 EUR	> 6 000 EUR Primjerak izvornog dokumenta	> 6 000 EUR Bez primjerka izvornog dokumenta
Izjava o podrijetlu	da	da	da	da	ne
Tvrđnja o podrijetlu	da	da	da	da	ne
EUR.1	ne	ne	ne	ne	da

8.g Izuzeća od izjava o podrijetlu

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Članak 24.

(b) Pravna osnova EU-a

- (i) članak 68. Provedbenog akta CZU-a, kako je izmijenjen Uredbom (EU) 2018/604;
- (ii) članak 103. Provedbenog akta CZU-a.

U EU-u

U članku 24. stavku 1. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e navedeno je da se stranka može, u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom, odreći zahtjeva o dostavljanju izjave o podrijetlu za pošiljke proizvoda s podrijetlom niske vrijednosti iz druge stranke ili za proizvode s podrijetlom koji čine dio osobne prtljage putnika koji dolazi iz druge stranke.

U članku 24. stavku 3. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e navedeno je da stranke mogu utvrditi granice vrijednosti za proizvode iz stavka 1. te da razmjenjuju informacije o tim granicama.

U članku 68. stavku 6. Provedbenog akta CZU-a utvrđeno je da je u određenim uvjetima, koji su utvrđeni u članku 103. tog akta, dopušteno izuzeti proizvode s podrijetlom od zahtjeva za dostavu izjave o podrijetlu.

Prema članku 103. Provedbenog akta CZU-a, od zahtjeva za podnošenje izjava o podrijetlu izuzeti su proizvodi:

- (a) čija vrijednost nije veća od 500 EUR, a koje u malim pakiranjima fizičke osobe šalju fizičkim osobama;
- (b) čija vrijednost nije veća od 1 200 EUR, a koji su dio osobne prtljage putnika.

Ti proizvodi ne smiju potpadati pod uvoz trgovinske naravi, moraju biti deklarirani kao proizvodi s podrijetlom i ne smije postojati sumnja u pogledu točnosti takve izjave.

U Kanadi

1. Pošiljke niske vrijednosti

Kad je riječ o uvozu u Kanadu, uvoznici su oslobođeni zahtjeva za posjedovanjem izjave o podrijetlu za komercijalne proizvode čija vrijednost nije veća od 1 600 CAD. Umjesto toga, uvoznik mora imati komercijalni račun s bilo kakvom izjavom kojom se potvrđuje status proizvoda s podrijetlom. Taj zahtjev za oslobađanje od dostave izjave o podrijetlu nalazi se u kanadskim *Propisima o dokazu o podrijetlu uvezene robe*, koji će se izmijeniti tako da se u njih uključi CETA^(?).

2. Osobna prtljaga putnika

U Kanadi se sva stečena roba koja nije namijenjena preprodaji (dakle nekomercijalna roba) smatra usputnom robom. Za usputnu robu nije potrebna izjava o podrijetlu, već CBSA upotrebljava oznaku robe, ili njezin izostanak, kako bi utvrdila podrijetlo. Prema tome, ako se na robi ne nalazi oznaka i ništa ne upućuje na to da je roba podrijetlom iz treće zemlje, na robu će se primijeniti povlašteno tarifno postupanje na temelju CETA-e.

8.h Kvote za proizvode s podrijetlom

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Prilog 5-A.

(b) Pravna osnova EU-a

Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1781.

U EU-u

U Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e predviđena su alternativna posebna pravila o podrijetlu za određene proizvode, utvrđena u Prilogu 5. za ograničene količine nekih kategorija proizvoda (kvote za proizvode s podrijetlom). Kategorije proizvoda, količine i alternativna posebna pravila o podrijetlu za određene proizvode koja treba primijeniti u okviru godišnjih kvota za proizvode s podrijetlom utvrđeni su u Prilogu 5-A.

Izvoznike se podsjeća da je u skladu s Protokolom o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom u okviru CETA-e izvoznik obavezan uvozniku dostaviti izjavu o podrijetlu.

Kako bi se ostvarila korist od dodjele kvota za proizvode s podrijetlom, na računu ili na komercijalnoj ispravi na kojoj se daje izjava o podrijetlu mora se uputiti na Prilog 5-A (napomena 4. Priloga 5-A). Stoga se preporučuje da se na istoj ispravi uz tekst izjave o podrijetlu ispiše i sljedeći tekst:

„Proizvodi s podrijetlom u skladu s odredbama Priloga 5-A“.

^(?) Vidjeti informacije koje je Kanadska agencija za granične usluge navela na svojim internetskim stranicama na sljedećoj adresi: <https://www.cbsa-asfc.gc.ca/publications/dm-md/d11/d11-4-13-eng.html>.

U Kanadi

Informacije o primjeni kvota na robu koja se izvozi iz EU-a u Kanadu dostupne su na sljedećoj poveznici:

https://www.international.gc.ca/controls-controles/prod/ceta_origin_quotas-contingents_origine_aecg.aspx?lang=eng

Izvoznike se podsjeća da je u skladu s Protokolom o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom u okviru CETA-e izvoznik obavezan uvozniku dostaviti [izjavu o podrijetlu](#).

Da bi izvoznik iz Kanade identificirao izvoz na temelju kvota za proizvode s podrijetlom u EU i da bi obavijestio uvoznika o primjeni Priloga 5-A, izvoznik na računu ili drugoj komercijalnoj ispravi treba uputiti na Prilog 5-A. Ako je dobio izvoznu dozvolu, izvoznik uvozniku treba dostaviti primjerak te dozvole.

PRETHODNA MIŠLJENJA – OBVEZUJUĆE INFORMACIJE O PODRIJETLU (OIP)

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Članak 33.

(b) Pravna osnova EU-a

- (i) članci 9., 33., 34. i 170. Carinskog zakonika Unije;
- (ii) članci od 19. do 22. Delegiranog akta CZU-a;
- (iii) članci 16., od 18. do 19. i od 22. do 23. Provedbenog akta CZU-a.

Uvod

Obvezujuće informacije o podrijetlu (koje su u Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e poznate kao prethodna mišljenja) odluke su nadležnih tijela koje su obvezujuće za carinska tijela koja su ih izdala u odnosu na korisnika te odluke ako roba koja se uvozi ili izvozi i okolnosti koje određuju stjecanje podrijetla u svim aspektima odgovaraju onome što je opisano u obvezujućim informacijama o podrijetlu.

U EU-u

Opće smjernice o obvezujućim informacijama o podrijetlu dostupne su na internetskim stranicama EU-a na sljedećoj adresi:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/guidance_boi_en.pdf

Kanadski izvoznici i uvoznici ili izvoznici iz EU-a mogu podnijeti zahtjev za obvezujuće informacije o podrijetlu u skladu s člankom 33. Carinskog zakonika Unije.

Zahtjev za odluku o obvezujućim informacijama o podrijetlu podnosi se nadležnim tijelima u državi članici u kojoj će se te informacije upotrebljavati:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC0128\(05\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC0128(05)&from=EN)

U Kanadi

CBSA će izdavati prethodna mišljenja izravno izvoznicima iz EU-a ili proizvođačima i uvoznicima iz Kanade. Daljnje pojedinosti i informacije o načinu na koji podnijeti zahtjev za prethodno mišljenje potražite u Memorandumu odjela za prethodna mišljenja CBSA-e:

<http://www.cbsa-asfc.gc.ca/publications/dm-md/d11/d11-4-16-eng.html>

PRIJELAZNE MJERE

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Ne postoji propis o tome.

(b) Pravna osnova EU-a

Ne postoji propis o tome.

U EU-u

Odredbe sporazuma mogu se primijeniti na robu koja ispunjava odredbe Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e i koja je na datum početka privremene primjene CETA-e u provozu ili je bila u provozu i/ili u Uniji u privremenom skladištu u carinskim skladištima ili slobodnim zonama, pod uvjetom da se carinskim tijelima zemlje uvoznice podnese izjava o podrijetlu izdana u skladu s odredbama članaka 18. i 19. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e.

Ako je takva roba puštena u slobodni promet s primjenom carinskih stopa utvrđenih prema načelu najpovlaštenije nacije, izjava o podrijetlu mora se dostaviti u roku od dvije godine (članak 19. stavak 4. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e) od datuma uvoza robe. To se ne primjenjuje na robu puštenu u slobodan promet u EU-u prije početka privremene primjene sporazuma.

Ako je roba izvezena iz Kanade prije početka privremene primjene sporazuma te je u provozu ili je u Uniji u privremenom skladištu u carinskim skladištima ili slobodnim zonama, izjavu o podrijetlu trebalo bi navesti na primjerku računa ili na primjerku druge komercijalne isprave povezane s robom poslanom uvozniku. Datum izjave o podrijetlu, kako je predviđeno Prilogom 2. Protokolu o podrijetlu u okviru CETA-e, ne može se izostaviti (vidjeti bilješku 4. Priloga 2.) i to bi trebao biti datum sastavljanja izjave koji ne može biti prije početka privremene primjene sporazuma.

U Kanadi

Kad je riječ o uvozu u Kanadu, CBSA će proširiti povlašteno tarifno postupanje na temelju CETA-e na proizvode puštene iz carinskog nadzora na datum početka privremene primjene sporazuma i nakon tog datuma. Odobravanje povlaštenog postupanja na temelju CETA-e neće se temeljiti na datumu proizvodnje ili otpreme.

PROVJERA

Relevantne odredbe

(a) Protokol o podrijetlu u okviru CETA-e

Članci 21. i od 28. do 32.

(b) Pravna osnova EU-a

Članci od 61. do 66. Provedbenog akta CZU-a.

1. Suradnja i provjera podrijetla

Stranke, EU i Kanada, mogu poslati zahtjev za provjeru da bi provjerile je li podrijetlo navedeno u izjavi o podrijetlu točno i jesu li ispunjeni svi ostali zahtjevi iz protokola o podrijetlu.

Stranke moraju surađivati preko svojih carinskih tijela i međusobno si pomagati u provjeri statusa proizvoda s podrijetlom. Provjeru provodi stranka izvoznica, ali konačnu odluku donosi stranka uvoznica.

Postoje tri razlike u postupku provjere u okviru CETA-e u usporedbi sa starijim standardnim sporazumom o slobodnoj trgovini:

(a) Više informacija u odgovoru na zahtjev za provjeru

U starijim standardnim sporazumima EU-a o slobodnoj trgovini odgovor je općenito ograničen na zaključak o tome je li riječ o proizvodima s podrijetlom ili bez podrijetla. Međutim, odgovor u okviru CETA-e mora biti u obliku pisanog izvješća i stoga sadržava više specifičnih informacija o rezultatima postupka provjere.

(b) Konačnu odluku donosi stranka uvoznica

U okviru CETA-e stranka izvoznica predstavlja rezultate svoje provjere stranci uvoznici, koja zatim odlučuje je li riječ o robi s podrijetlom.

(c) Postupak provjere dulje traje

Za razliku od starijih sporazuma o slobodnoj trgovini u kojima razdoblje provjere obično traje deset mjeseci, stranka izvoznica u okviru CETA-e ima 12 mjeseci da odgovori na zahtjev za provjeru stranke uvoznice.

2. Postupak za zahtjev

Carinsko tijelo stranke uvoznice može zatražiti da carinsko tijelo stranke izvoznice provede provjeru kako bi potvrdilo da je riječ o proizvodu s podrijetlom.

Stranka uvoznica može, kada je to potrebno, zatražiti posebnu dokumentaciju i informacije od stranke izvoznice (članak 29. stavak 4. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e). To bi trebalo biti relevantno za podrijetlo proizvoda, na primjer:

- za žive životinje okoćene i uzgojene u Kanadi (članak 4. stavak 1. točka (c) Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e), na primjer dokumentirani dokaz da je konj okoćen i uzgojen u Kanadi, a ne, na primjer, u SAD-u,
- za proizvode koji su dobiveni ondje obavljenim lovom ili ribolovom, ali ne izvan vanjskih granica teritorijalnog mora stranke (članak 4. stavak 1. točka (f) Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e), dokumentirani dokaz o mjestu na kojem je riba ulovljena. Na primjer, dokaz da je slatkododna riba iz Velikih jezera Sjeverne Amerike ulovljena na području Kanade, a ne SAD-a.

3. Provjera podrijetla

Provjeru podrijetla provodi carinsko tijelo stranke izvoznice u kojoj je sastavljena izjava o podrijetlu.

Carinsko tijelo stranke izvoznice obavješćuje izvoznika o zahtjevu i ovlašteno je tražiti sve potrebne informacije kako bi provjerilo podrijetlo robe te jesu li ispunjeni ostali zahtjevi iz Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e (članak 29. stavak 6. tog protokola). To može uključivati:

- dokumentaciju zahtjeva,
- poziv na dostavu dokaza,
- posjet prostorijama izvoznika ili proizvođača s ciljem pregleda popratne dokumentacije,
- pregled objekata koji se upotrebljavaju za proizvodnju proizvoda.

Popratna dokumentacija može uključivati dokumente o sljedećem (članak 25. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e):

- (a) proizvodnim postupcima koji se obavljaju na proizvodu s podrijetlom ili na materijalima koji se upotrebljavaju u proizvodnji tog proizvoda;
- (b) kupnji, trošku, vrijednosti i plaćanju proizvoda;
- (c) podrijetlu, kupnji, trošku, vrijednosti i plaćanju za sve materijale, uključujući neutralne elemente, koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda; i
- (d) otpremi proizvoda.

Ako se traži popratna dokumentacija, mora se dobiti privola izvoznika ako se ta dokumentacija mora prenijeti u Kanadu, osobito ako je riječ o povjerljivim informacijama. Ako izvoznik ne da tu privolu i stranka uvoznica stoga možda neće moći utvrditi je li proizvod s podrijetlom ili nije, stranka uvoznica može uskratiti primjenu povlaštene carinske stope.

Ako izvoznik pristane poslati povjerljive informacije, oba carinska tijela obvezna su poštovati pravila o povjerljivosti (članak 32. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e).

Više pošiljaka istovjetnih proizvoda

To je primjenjivo samo za izvoz iz EU-a u Kanadu.

Ako se provjerava izjava o podrijetlu za više pošiljaka, izvoznik mora znati da se mora provjeriti status podrijetla istovjetnih proizvoda iz svih pošiljaka poslanih tijekom razdoblja valjanosti te izjave.

Izjave dobavljača

U slučaju provjere izjave dobavljača unutar EU-a postupak s informativnom potvrdom INF 4 upotrebljavat će se u skladu sa zakonodavstvom EU-a (članci od 64. do 66. Provedbenog akta CZU-a). Carinska tijela tada mogu od izvoznika ili

trgovca tražiti da od dobavljača zatraži informativnu potvrdu INF 4. To je dokument koji se upotrebljava za potvrdu točnosti i vjerodostojnosti izjave dobavljača. Potvrdu INF 4 izdaju carinska tijela države članice u kojoj je sastavljena izjava dobavljača. Upotrebljava se obrazac utvrđen u Prilogu 22-02 Provedbenom aktu CZU-a.

Budući da bi odgovor EU-a za Kanadu trebao biti u obliku pisanog izvješća u kojem se navodi više informacija nego u starijim sporazumima EU-a o slobodnoj trgovini, postupak za potvrdu INF 4 nije dovoljan jer se u toj potvrdi navodi samo je li riječ o proizvodima s podrijetlom. Carinsko tijelo u EU-u stoga uz postupak iz Provedbenog akta CZU-a mora upotrebljavati i „prošireni postupak“.

Taj prošireni postupak primjenjivat će se i na Sporazum o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Japana i ostale sporazume o slobodnoj trgovini za koje EU mora sastaviti pisano izvješće slično onome iz CETA-e.

Dodatne informacije mogu se dobiti na dva načina:

(a) Zahtjev izvoznika dobavljaču

Izvoznik će od dobavljača tražiti da od carinskog tijela nabavi potvrdu INF 4 te izvoznik mora dobavljaču navesti da se taj zahtjev odnosi na provjeru iz Kanade. Pri sastavljanju potvrde INF 4 carinsko tijelo dobavljača mora uključiti sve potrebne informacije u obliku pisanog izvješća koje sadržava sve informacije (članak 29. stavak 8. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e) potrebne da bi se izvješće poslalo u Kanadu. To se izvješće stavlja na raspolaganje dobavljaču koji ga dostavlja svojem izvozniku.

Carinsko tijelo izvoznika trebalo bi upoznati izvoznika s činjenicom da će, u slučaju da se izvoznik odabere obratiti svojem dobavljaču kako bi dobio potvrdu INF 4, to izvješće sadržavati detaljne informacije koje dobavljač može smatrati povjerljivima. Stoga dobavljač možda neće biti spreman slijediti uobičajeni postupak. U tom slučaju izvoznik bi trebao obavijestiti svoje carinsko tijelo da se izravno obrati carinskom tijelu dobavljača kako bi ono sastavilo potvrdu INF 4.

Međutim, ako je dobavljač primio potvrdu INF 4 i izvješće, a odlučio je da je ono osjetljivo, može odabrati izvozniku dostaviti samo potvrdu INF 4 u kojoj se navodi da se izvješće ne može proslijediti izvozniku. U tom su slučaju dostupne dvije mogućnosti u pogledu popratnog izvješća:

- (i) izvoznik od svojeg carinskog tijela traži da se obrati carinskom tijelu dobavljača kako bi ono poslalo popratno izvješće;
- (ii) dobavljač od svojeg carinskog tijela traži da popratno izvješće izravno dostavi carinskom tijelu izvoznika.

(b) Zahtjev jednog carinskog tijela drugom

Carinsko tijelo u državi članici koja prima zahtjev za potvrdu iz Kanade može tražiti potvrdu INF 4 izravno od carinskog tijela u državi članici u kojoj je sastavljena izjava dobavljača.

Carinsko tijelo dobavljača poslat će ispunjenu potvrdu INF 4 izravno carinskom tijelu koje šalje zahtjev zajedno s popratnim izvješćem.

Zaključak provjere izjave dobavljača i razlog zbog kojeg se smatra da je riječ o proizvodima s podrijetlom ili bez podrijetla priopćavaju se dobavljaču koji je dao izjavu dobavljača prije nego što carinsko tijelo službeno potvrdi INF 4 i dovrši izvješće.

4. Pisano izvješće

Stranka izvoznica trebala bi odgovoriti što prije, a najkasnije u roku od 12 mjeseci nakon primitka zahtjeva za provjeru.

S pisanim izvješćem trebalo bi biti moguće utvrditi je li proizvod s podrijetlom ili nije te bi ono trebalo sadržavati (članak 29. stavak 8. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e):

- (i) rezultate provjere;
- (ii) opis proizvoda podvrgnutog provjeri i razvrstavanje u carinsku tarifu relevantno za primjenu pravila o podrijetlu;

- (iii) opis i objašnjenje proizvodnje dovoljno za podupiranje logičke podloge o statusu proizvoda s podrijetlom tog proizvoda;
- (iv) informacije o načinu na koji je provedena provjera; i
- (v) prema potrebi, popratnu dokumentaciju.

Kada je potrebno, stranka uvoznica može zatražiti posebnu dokumentaciju, kako je navedeno u članku 29. stavku 4. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e. Bilo kakva dokumentacija može biti samo dokumentacija koja je relevantna da bi se utvrdilo podrijetlo proizvoda i jesu li ispunjeni zahtjevi iz Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e (članak 26. stavak 5. točka (a) tog protokola).

Za posebnu dokumentaciju ili informacije koji se šalju s pisanim izvješćem trebala bi se dobiti privola predmetnog poduzeća (izvoznik ili dobavljač).

Izvoznika se obavješćuje o rezultatu provjere.

5. Uskraćivanje povlastica i savjetovanja

Stranka uvoznica može uskratiti povlašteno tarifno postupanje s robom ako uvoznik ne ispuni bilo koji zahtjev na temelju Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e.

U skladu s člankom 29. stavkom 11. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e, ako carinsko tijelo stranke uvoznice ne primi pisano izvješće ili ako to izvješće nije dostatno da bi se utvrdilo podrijetlo, ono može odbiti odobriti povlašteno tarifno postupanje.

Nadalje, nakon odgovora stranke izvoznice u vezi s provjerom, carinsko tijelo stranke uvoznice može doći do zaključka koji je drugačiji od onoga koje je dostavilo carinsko tijelo stranke izvoznice u svojem odgovoru u vezi s provjerom. Nakon savjetovanja između stranke uvoza i izvoza u kojem se nastoje razriješiti razlike, carinsko tijelo stranke uvoznice može odbiti odobriti povlašteno postupanje za predmetni proizvod.

Za rješavanje sporova između uvoznika i carinskog tijela stranke uvoznice uvijek je mjerodavno zakonodavstvo stranke uvoznice.

Nakon što carinsko tijelo stranke uvoznice donese konačnu odluku o podrijetlu proizvoda, uvoznik ima pravo na žalbu (članak 30. Protokola o podrijetlu u okviru CETA-e).

Kontakt s EU-om

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine informacijskih centara *Europe Direct*. Adresu najbližeg centra možete pronaći na: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete im se obratiti:

- na besplatni telefonski broj: 00 800 6 7 8 9 10 11 (neki operateri naplaćuju te pozive),
- na broj: +32 22999696 ili
- e-poštom preko: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Traženje informacija o EU-u

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa: https://europa.eu/european-union/index_hr

Publikacije EU-a

Besplatne publikacije EU-a i publikacije EU-a koje se plaćaju možete preuzeti ili naručiti preko internetske stranice: <https://publications.europa.eu/hr/publications>. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se službi *Europe Direct* ili najbližemu informacijskom centru (vidjeti https://europa.eu/european-union/contact_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1952. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite internetske stranice EUR-Lexa: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvoreni podatci iz EU-a

Portal otvorenih podataka EU-a (<http://data.europa.eu/euodp/hr>) omogućuje pristup podatkovnim zbirkama iz EU-a. Podatci se mogu besplatno preuzimati i ponovno uporabiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

